

Večernik

Leb IV. (XI.), štev. 295

Maribor, sreda 31. decembra 1930

»JUTRA«

Za razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Veljavnostno preložen v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

$$1+9+3+0=13$$

Že naslov kaže, da je bilo minulo leto, ki leži v agoniji in mu je sojenih le še par vzdihljev, skrajno nesrečno ne samo za babjeverne, ampak tudi za vse neverne kristjane in nekristjane. Ali je iskati glavnega vzroka v sestavi števil letnice ali pa v vladalcu leta, Saturnu, o tem razpravljati ni naša stvar. Mi vidimo samo dejstva. Niti teh dejstev ni treba navajati podrobno. Saj jih vsi vidimo, ako nismo nesrečnega leta prespali z odprtimi očmi. Pa ne samo vidimo; še hujše je, da jih čutimo — če že ne drugače, pa pri žepu.

Letni vladar tega leta namreč ni bil nič dobrega obetajoči Saturn, ampak boginja Kriza, pa čeprav trdijo zvezdoslovci drugače. Kako je vzela ta vedno se pomlajajoča ženska staremu dedcu Saturnu žezlo iz rok, to je njena skrivnost. Stari očani so že od nekdaj trdili, da ni dobro, če ima ženska preveč oblasti pri hiši. V letu 1930. smo se pa znova prepričali, da tudi na zemlji ni prijetno, če ima ženska glavno besedo. Zakaj, če jo primemo njene muhe, potem nima prav nobenega ozira ne do še tako častitljivega posameznika, da še tako uvaževanega in potrebnega stanu, pa tudi ne do še tako starih in močnih držav. Vsakega ti prime za »Kečko« in ga štrese tako, da dotičnik potrebuje potem dokaj časa, predno se zavé, kje se drži glava. Če jo namreč sploh še najde. Zakaj mnogi jo izgube ob takih prilikah za vedno.

V minulem letu se je kriza udeleževala predvsem na gospodarskem polju. Prizanesla ni niti Amerikancem, dasi je imela dolgo pred njimi respekt. Tudi Angležev se ni izognila in je niso mogli ugnati z vsemi svojimi že stoletja preizkušenimi trgovskimi triki. Prizanašala ni ne Nemcem, ne Rusom, da niti ne omenjamo drugih manjših narodov in držav. Saj dovolj označuje njeno moč dejstvo, da se ni ustavila niti pred gromovnikom Mussolinijem in ga mrcvari na vse načine.

Nič manjše kakor na gospodarskem polju ni bilo njeno udeleževanje na političnem polju. Tu je celo premagala svojo dolgoletno tekmovalko — Intrigo — ter je zavijrala in zdijala po vseh delih sveta in pretresala starodavne in utrjene države prav do temelja. Zanimivo pa je vsekakor dejstvo, da so manjše in mlajše države razmeroma lažje prenesle posledice njenega obiska, kakor pa starejše in večje.

Poleg gospodarske in politične krize pa imamo tudi takozvano duhovno krizo, o kateri se mnogo govori in piše. Kljub temu, da splošno trdijo o veliki nevarnosti in strašnih posledicah te vrste krize za bodoča pokolenja človeštva, vendar se današnji svet ne zmeni dosti za njo. Ta vrsta krize je namreč še najbolj podobna — pijanosti. Če je človek ravno prav natrikan, ima prijeten občutek ter se mu dozdeva vse lepo, dobro in prijetno. V sebi čuti nenavadno moč tako, da bi z lahkoto premagal ves svet. A drugi dan, ko pijanosti se pojavi »mačke«, ki mljav-

Za podvig obrti v Mariboru

USTANOVITEV SOSVETA OBRTO-POSPEŠEVALNEGA ZAVODA TOIZ V MARIBORU. — UREDITEV NOVIH PROSTOROV ZA ZBORNICNE URADNE DNEVE.

MARIBOR, 31. decembra. Na širši seji Zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani minuli ponedeljek je bilo na predlog zborničnega svetnika g. Andreja Oseta soglasno sklenjeno, da se v Mariboru ustanovi sosvet Zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za TOI. V sosvet so bili določeni zbornični člani: ravni. Ant. Krejči iz Ruš, meš. moj. Hohnjec, inž. Jelenc, inž. Dračar, hotelir A. Oset, ravni. Pivec in župan dr. Juvan. Kot poverjenik je obrtnozadružni nadzor-

nik Nace Založnik.

Predsedstvo Zbornice za TOI je tudi že sklenilo, da bo Zbornica v Mariboru uredila lokal za zbornične uradne dneve, za seje sosveta, za zadružne prostore raznih zvez in zadrug, za predavanja itd.

Želeti je, da bi se v sosvet pritegnila tudi predsednika obeh obrtniških zvez, predsednik Zveze obrtnih zadrug g. Fr. Bureš, in predsednik Zveze gostilničarskih zadrug g. Fr. Zemljič.

Fašistična gospodarska bitka

ZASEDANJE CENTRALNEGA KORPORACIJSKEGA ODBORA. — ZNIŽANJE CEN ZA INDUSTRIJSKE IZ DELKE. — AKCIJA ZA VEČJI KONZUM DOMAČE PRODUKCIJE.

RIM, 31. dec. Te dni se je vršilo v Rimu zasedanje centralnega korporacijskega odbora, ki je dal smernice fašističnim sindikalnim zvezam za nadaljnjo gospodarsko bitko. Predsednik fašistične zveze industrijev Beni ter vladni komisar Zveze fašističnih delavskih sindikatov sta izjavila novinarjem, da bo industrija znižala cene industrijskim izdelkom in da bo delavstvo dalo v svoji disciplini nove žrtve.

Rimska »Agenzia« objavlja službeno poročilo, v katerem pravi, da bodo vse fašistične sindikalne zveze pokrenile

akcijo, da se čimbolj poveča konzum domačih proizvodov in da se na ta način zniža uvoz iz inozemstva. Treba bo še mnogo dela in morajo zato konzumenti paziti na to, da se bodo industrija, trgovina in poljedelci držali odredb centralnega korporacijskega odbora glede znižanja cen. Ob koncu pravi poročilo, da bo mogla Italija samo na industrijskih predmetih, ki jih uvažajo iz inozemstva, prihraniti letno krog tri milijarde lir, če bo prebivalstvo kupovalo samo domače proizvode.

Maršal Joffre umira

PARIZ, 31. decembra. Stanje maršala Joffra, ki se je včeraj znatno izboljšalo, je postalo tekom noči zopet kritično. Davi je bil izdan buleten, ki pravi, da je maršal sicer še pri zavesti, vendar pa moči vidno popuščajo. Utripanje žile je naraslo, arterijska napetost popušča. Katastrofa lahko nastopi vsak hip, lahko pa se tudi še zavleče za par dni.

Krvavi upor v Indiji in indijska konferenca

LONDON, 31. decembra. Britansko-indijska konferenca je stopila v akutno fazo. Zadnji dogodki v Indiji so izzvali neugoden utis. Izvedla se bo anketa o nemirih v Birmi in o novih incidentih v Bombayu. Novi podkralji Indije Willington je o tem obveščen. Britanski listi naglašajo, da je vsled vstaje v Birmi in radi ekonomskega bojkota proti britanskim proizvodom položaj postal brezupen. O vstaji v Birmi so prispale značilne podrobnosti. Vstavev je nad 4000. Skrili so se v neprehodne gozdove v področju Inseima in Tarrawadyu in vodilo od tam guerillsko vojno. Poskusi poslati čet, da ustaše obkolijo, so ostali brez uspeha.

ka in cvili, da je jo. Pregarjamo ga z vsemi mogočimi sredstvi, ki pa ne za- ležejo dosti. Vlačimo ga iz kota v kot, se prijemamo za glavo in tarnamo dotle, da prebolimo »krizo«.

Lahko bi še razpravljali o tem, kako je kriza gospodarila v nesrečnem letu 1930 pri nas v Mariboru in ob naši severni meji. Hvaležno bi tudi bilo ugotoviti, kako daleč je segla s svojo zlovesčo roko

pogajanja, ki so že delj časa tekla med Poljsko in Portugalsko glede nakupa portugalske kolonije Angola s strani Poljske.

Propadanje umetnega nemštva

OLOMOUC, 31. decembra. Pri zadnjem ljudskem štetju Nemci v Olomoucu in Moravski Ostravi niso mogli doseči 20%, da bi bili deležni manjšinskih pravic. Ako upoštevamo, da je bil Olomouc pred vojno navidezno skoro popolnoma nemško mesto in istotako Moravska Ostrava, vidimo na eni strani velik uspeh češkega dela v nacionalnem pogledu, na drugi strani pa neizogibno propadanje umetno ustvarjenih nemških postojank.

Z novim letom

bodem zopet prevzela gostilno pri »Treh ribnikih« in bodem cenj. goste postregla z najboljšimi vini (prima silvanec à 14, novo sortirano 10, novo čez ulico 8 Din liter), vedno svežim pivom in dobro kuhinjo. Želeč vsem »Veselo in srečno novo leto!«, se priporočam

Marija Orovc,

restavracija pri »Treh ribnikih«.

Zbornica za TOI v Ljubljani

je v plenarni seji 30. t. m. odobrila proračun za l. 1931 v iznosu 3.930.000 Din (napram 4.951.000 Din letos) potrebsčin in 4.299.000 Din dohodkov. Pobirala se bo 10% na doklada (letos 13%).

Iz Gor. Cmureka.

Oglasiti se hočemo tudi mi od skrajne severne točke s svojimi težnjami, kar naj bo apel na merodajne činitele. Obcestna ograja od trgovine M. Kauran mimo gostilne Maltz v Vratjem vrhu je skrajno zanemarljena, ker tvori samo nekaj centimetrov debelo žico na skrajno stropnelih stebrih. Na tako nevarnem kraju bi bilo nujno potrebno, da se namesti ograja iz železobetona. Nedavno se je na tem mestu ponesrečil avto, ki je slučajno zadel ob drevo, da ni zavozil naravnost v Muro. Upamo, da bo odpravila merodajna oblast ta nedostatek, da ne bo več zgražanja od strani tu- in inozemcev. — Tu ob cesti imamo trgovino, ki jo upravlja neka gospa. Če vstopiš v to trgovino, se ti zdi, kakor da bi bil kje v Avstriji. Pozdravlja se vsevprek nemški, cene so pa označene kar v šilingih. Tako postopanje trgovke, ki živi pač od naših žuljev, je skrajno žaljivo, kar moramo grajati javno. Če pa ne bo zadostovalo, bomo poskrbeli za druga učinkovitejša sredstva. Isto velja tudi za nekatere druge obrtnike in gostilničarje. Državnih zastav smo na teh poslopih pogrešali, čeprav jim je začela naša vlada lajšati gmotno stanje z izdatnim znižanjem drž. trošarine na vino. Zahtevamo, da uvedejo naši trgovci, obrtniki in gostilničarji slovenski pozdrav!

Perilo po meri

I. Babič, Gosposka ulica 24. 3268

Bolne žene dosežejo z uporabo naravnih »Franz Josefovih grenčic« neovirano lahko izrebljenje črevesa, kar čisto učinkuje izvanredno dobrodejno na obolele organe. Ustvariteli klasičnih učnih knjig za ženske boleznih pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefovih v« ugotovili z lastnimi preiskovanji »Franz Josefova voda« se dobi v vseh lekarnah in specijerskih trgovinah.

Novoletne želje naše severne meje

(Dopis s Kóbarskega.)

Ko se poslavljamo od nas leto 1930, nam vstajajo v spomin dogodki tega leta. Bilo je prvo povojno leto prerojenja naše obmejne pokrajine! Uresničila se je naša dolgoletna želja!

Sv. Pankracij, Sv. Duh, Apače in št. Ili so priredili prireditve, ki so nas uverile, da je prelom s preteklostjo izvršen docela. Uverili smo se, da je tudi za naše zakladje napočila doba novih metod, novega dela. Strankarstvo, brezbriznost, neiskrenost in nezaupanje se ne sme več povrniti! Ne čutimo se več osamljene, narodno zavedni planinci in izletniki so nas obiskovali, čeprav se zavedamo, da z vsemi našimi postojankami ne bomo nikdar dosegli letošnjega pohorskega rekorda 33.000 obiskovalcev.

Na žalost izletnikom iz mesta res ne moremo zaenkrat še postreči z velemestno izbiro jedil in pijač. nuditi ne moremo še nobenega razkošja. Trudimo pa se, da po svojih skromnih močeh damo, kar imamo, to pa iz srca kot prijatelji prijatelju. Vemo, da nerazvajeni izletniki zna jo upoštevati naše težke razmere.

Iskrena bodi hvala stotinam onih, ki so pravilno pojmovali vzvišeno poslanstvo obmejne turistike. Bratje zavedajte se, da vam bomo vašo naklonjenost vračali z iskreno ljubeznijo in pozitivnim delom za našo ljubljeno Jugoslavijo!

Mislim, da govorim iz srca vseh narodnih mejašev, če izrečem ob koncu tega za nas pomembnega leta priznanje vsem onim našim prijateljem, ki so nas obiskali, predvsem novo ustanovljenem klubu SPD »Meja«, pevcem »Jadrana«, Narodni Odbrani, Sokolu, posebno pa še ZKD, ki nas je s svojim predsednikom in našim prijateljem Špindlerjem stalno obiskovala in nam z besedo in dejanjem (knjižnice!) pomagala.

In za novo leto?

Naše želje so skromne, kakor je skromno naše obmejno ljudstvo.

V bodočem letu bomo še z večjo ljubeznijo kvitirali pozornost obmejnih planincev, ki nas bodo prav gotovo tudi v l. 1931. radi obiskovali. Z osebnimi stiki z obmejnimi ljudstvom bodo gotovo odpadli vsi predsodki iz minulih trpkih let. Učvrščena naj bo naša vera, da imamo v zaledju iskrene prijatelje, ki poznajo naše narodnostne, kulturne in gospodarske težave.

Narodnostno želimo, da se vsi mejaši ne glede na naziranje združimo kot celota in se zavedamo nove jugoslovanske miselnosti, ki jo je izrazil pred dvema leti naš kralj Aleksander, kar naj pokažejo še nove sokolske čete, budni stražarji naše meje!

Kulturno bomo hvaležni, ako se naše knjižnice razširijo, naši stiki s posvetnimi ustanovami pa poglobijo.

Gospodarsko vprašanje je pa trenutno za nas najtežavnejše, kar ste ponovno povdarili v »Večerniku«. Gospodarska kriza, posebno v lesni trgovini, nas občutno tare, da je večina ljudi obupana. O preorientaciji smo že dosti čitali, a ne vemo, kako bi se dala v praksi izvesti, ko ni denarja. Še več dolgov si pa nihče ne upa naprtiti. Tu bi si želeli strokovnjaške pomoči in kaj radi bi se prilagodili vsem dobrim nasvetom preiskušanih gospodarjev. Ne pretiravam, če trdim, da smo danes gospodarsko padli pod ničlo.

Vse to naj bodo vprašanja bodočnosti, ter vljudno prosimo, da nam tudi v letu 1931 stojite krepko ob strani. Sv. Pankracij, Sv. Duh in vse druge obmejne postojanke Vam kličejo: Na veselo svidenje.

V znamenju nezlomljivega idealizma, v znamenju ljubezni do obmejnih planin, v znamenju pozitivnega dela v prid severni meji stopimo v novo leto!

Bilo nam vsem srečno!

Mejaš.

„Dur in mol...“

OB NEMŠKI GLEDALIŠKI REVIJI V »UNIONU«. — MI IN NEMŠKA MANJŠINA. — BOJKOT SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA.

Odzveneli so akordi prve gledališke revije v Mariboru, ki jo je za božič dvakrat ob polni unionski dvorani podal nemški »Männergesangsverein« pod naslovom »Dur und moll - Ernst und toll«, revija v 7 slikah od kapelnika Hermana Frischa. Strokovna kritika je delo kot svojevrstno novost domačega komponista dobro ocenila, dočim očividci trde, da so — kljub vsem naporom — predstave ostale daleko pod nivojem poklicnih gledališč. Poleg velikega orkestra je sodelovalo okrog 30 oseb iz krogov nemške manjšine našega mesta.

Povdarjamo, da so se obeh prireditev udeležili v veliki meri tudi odlični Slovenci. Nismo šovinisti, zdi pa se nam potrebno, da z ozirom na opetovano opaženo nemško taktiko spregovorimo nekaj besed!

Akademski ples

Kadarkoli slišimo o nemških prireditvah v našem mestu, nam pride nehote na misel vse ono gorje, ki smo ga nekdanje doživljali mi in ga še danes doživljajo naši rojaki na Koroškem. Nemški Korošci kulturnih potreb našega kompaktno naseljenega naroda ne razumejo in nočejo razumeti. Žalostna desetletnica plebscitu je to dovolj jasno pokazala. Vsa društva, vse organizacije in stranke so si pri zatiranju našega življa pod patronanco oblasti edine ter je vse njihovo delovanje usmerjeno na uničenje slovenske samostojnosti. Opetovano smo imeli priliko dokazati, da stoji Avstrija s svojo taktiko proti koroškim Slovencem v večni ofenzivi.

Naši Nemci pa žive v odličnih gospodarskih pozicijah in so z nami v vsakem oziru vsaj enakovredni, čeprav smo že večkrat slišali izmišljene vesti o »barbarskem postopanju« naših oblasti. Prav gotovo pa bi v slučaju parole »Zob za zob« sedanja taktika naše tolerance bila docela drugačna. Do danes je v svoji ponustljivosti nismo izvajali, ker smo mi-

slili, da bodo Nemci našo vzajemnost vračali našim rojakom v tužnem Korošanu. Pa smo se — motili! —

Kdor pravilno in objektivno opazuje manjšinske razmere pri nas, pride do zaključka, da so Nemci deležni pri nas največjih ugodnosti. Zane so poletne slavnosti v Kočevju, pevske slavnosti v Indiji ob polovični vožnji itd.

Priznavamo in odobravamo kulturno udejstvovanje nemške manjšine, dokler se vrši v znamenju vzajemnosti. Toda v Mariboru na žalost že več let opažamo, da se Nemci popolnoma separirajo in prezirajo vse, kar je našega. Opažamo celo to, da živijo v domišljiji, da smo

Union

Slovenci lahko ponosni, če imamo za soimeščane člane tako »visoko kulturnega naroda«. Z importom nemških zvočnih filmov, artistov in pevcev se proces ekspanzije širi tako, da smo končno dobili nemško gledališče v »Unionu«...

Prav nič ne bi izpodbijali upravičenost uprizoritve, če bi v »Duru in molu« videli tendenco vzajemnosti obeh narodnosti. Iz bojkota naših gledaliških predstav (celo prestavljenih nemških operet!) pa vidimo, da je uprizoritev Frischeve revije imela namen podati uverturo v stalno nemško gledališče v »Unionu«, ki naj vzdržuje in podpira poleg peščice nemštva nekdanjo nemškutarijo.

Tega pa slovenski in jugoslovanski razvoj Maribora ne bo mogel dopustiti!

Kavarna „Astoria“

Silvestrov večer s sodelovanjem članov Narodnega gledališča gđc. Udovič, gg. Ivelja in Trbuhovič.

Mariborski in dnevni drobiž

Srečno novo leto

želita redakcija in uprava
»Večernika« vsem naročnikom, čitateljem in inserentom

Prilodna številka »Večernika« izide v petek, dne 2. januarja, ob običajni uri.

Opozorilo trafikantom.

Trafikante kakor tudi vse stranke, ki so dosedaj prevzemale »Večernik« v ekspeditu Mariborske tiskarne, obveščamo, da se bo od petka, 2. januarja dalje, dobival list samo v upravi na Aleksandrovi cesti 13.

Spremembe pri okrajnem sodišču v Ptuj.

Z novim letom se spremeni razporedba sodnikov na ptujskem sodišču sledeče: Sodnik dr. Muhič prevzame izvensporni oddelček levi dravski breg, sodnik Štefančloza civilni oddelček levi breg, sodnik dr. Suhadolnik civilni oddelček desni breg, sodnik dr. Muha bo vodil oba združena kazenska oddelka razen kazenske pravne pomoči, ki je dodeljena prvoimenovanima sodnikoma. Starešina dr. Poznik (izvensporni odd. desni breg) in sodnik dr. Lipič (izvršbe in civilna pravna pomoč (obdržita svoj dosedanj oddelček.

Novi mestni komandant.

pešadijski brigadni general Dragomir Pavlovič, je včeraj dospel v Maribor in prevzel posle svoje službe.

Davek na neoženjene moške.

Ta davek bodo plačevali oni moški, ki so pred 1. januarjem 1931 izpolnili 30. leto starosti in tega dne še niso izpolnili 60. leta. V toliko popravljamo zadnjo notico v našem listu glede tega davka, ki se je glasila, da zadene ta davek one moške, ki so izpolnili 30. leto pred 1. januarjem 1930.

Policijska ura v Silvestrovi noči.

Gostilničarska zadruga v Mariboru javlja svojim članom, da je policijska ura za Silvestrov večer podaljšana do 3. zjutraj.

Flanel pižame

à Din 125. I. Babič, Gosposka 24. 3268

Smrtna kosa.

V splošni bolnici je umrla včeraj zasebnica Pavla Jugovar, roj. Ranzinger, stara 84 let.

V šoli Glasbene Matice

v Mariboru prične pouk dne 2. januarja.

Velevažno predavanje

priredi kmetijska podružnica za Maribor in okoliš v nedeljo dne 4. januarja v dvorani sadjarske in vinskičarske šole. Govoril bo g. Franjo Aplenc, znan strokovnjak o zimskih opravilih umnega sadjarja. Tudi neudom dovoljen vstop. Začetek ob 9. dopoldne.

5. januarja 1931

Davčna uprava v Mariboru

opozarja vnovič vse javne korporacije, politične, cerkvene in šolske občine, društva, družbe, (javne, trgostke družbe in slične), zadruga itd., ki posedujejo kakoršnokoli nepremično premoženje (zemljišča ali stavbe), da v svrhu odmere in plačevanja dopolnilne prenosne takse predložijo predpisane taksne prijave za novo taksno perijodo 1931—1935 sigurno najpozneje do 15. januarja 1931 davčni upravi, ker se bodo sicer odmere izvršile uradnim potom s kaznijo vred v smislu določil taksnega zakona.

Interesentje za hipotekarno posojilo pri privilegirani agrarni banki v Beogradu se opozarjajo, da se dobijo formularji za tozadevne prošnje v mestnem knjigovodstvu na Slomškovem trgu št. 11 proti plačilu Din 2, kakor tudi pošne položnice v svrhu plačila takse za cenitev imetja.

Vlom v delikatesnico »Tourist«.

Nocoj ponoči so neznani storilci iz dvoriščne strani vlomili v delikatesnico »Tourist« g. Pajmana na Aleksandrovi cesti 30. S ponarejenimi ključi so odprli železno blagajno, vlomili trezor in odnesli nekaj nad 5000 gotovine. Sum vodi v gotovo smer in je policija že na delu.

Popelin srajce

à Din 85. I. Babič, Gosposka ul. 24. 3268

KINO

Grajski:

Od danes, srede, dalje:

KRALJ JAZZA

Koloriran 100% nemški zvočni in govoreči film.

Union:

Od 1. januarja dalje:

Vesela 100% nemška zvočna opereta

Ljubim, ljubiš, ljubi

WILLY FORST.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLLO KINO

Sredo, 31. dec. in četrtek, 1. jan.:

DOUGLAS FAIRBANKS

ZORRO.

Kino »DIANA« Studenci.

V četrtek 1. in petek 2. januarja 1931:

„Ob zori“

Eden najboljših nemih filmov. V glavnih vlogah Janet Gaynor in Georg O'Brien. Predstave ob delavnikih ob 20. (8.) uri, ob nedeljah in praznikih v 16. (4.), 19 (7.) in 21. (9.) uri.
Moderna godba.

Kravate

najcenejše pri I. Babič, Gosposka ulica št. 24. 3268

Planinska zabava prvega reda

bo ples, ki ga priredi dne 10. januarja agilno kolesarsko društvo »Edelweiss 1900« pod geslom »Čar gorske noči« v vseh prostorih »Uniona«. Kolo veselja, umetna salonska vožnja (osem dam, osem gospodov) in pristen bavorski Schuhlplattler kot privlačne točke. Svira Schönherrijeva godba. Planinske noše zaželjene. Predprodaja vstopnic pri hotelu Halbwidlu.

Sokol Maribor I.

priredi drevi ob 20. uri v telovadnici vojašnice kralja Petra I. družabni večer z obširnimi šaljivimi in zabavnimi sporedom. Gostje dobrodošli!

Jonny-Jazz

Danes vsi

na Silvestrovo v Union, kjer bo največje slovo od starega leta. Spored bo presenečenje! Senzacija večera bo gostovanje varietete Buffalo, atrakcija prvega reda! Radio-zvočnik tvrdke Starkele je že postavljen v veliki dvorani. — Ponovno se opozarja, da ne more posameznik ali družba rezervirati miz in stolov za kasnejše. Kdor prej pride, prej melje! Pričetek sporeda ob pol 21. uri.

Stanovanjska hiša

s prostim stanovanjem in opremljena tovarna na prodaj. Glej inserat.

Na Silvestrovo

v hotelu Halbwidl dve godbi. 3956

TRENCHCOATI,

površniki, hubertusplašči, usnjeni jopiči, 300 vrst krzna, pliši, snežni čevlji, snežni škornji, galoše, kakor tudi vse manufakturno blago na obroke. ORNIK, Maribor, Koroška cesta 9. XLIII

Samci in male obitelji

jedo poceni in dobro le v javni kuhinji na Slomškovem trgu 6. —

Pri Frančku

v Melju velika Silvestrova prireditev. 3955

Pevski zbor »Drave«

priredi Silvestrov večer s plesom, petjem itd. v dvorani gostilne Ilgo (preje Gačnik) v Studencih. 3860

Kdo bo miss

Velike kavarne na Silvestrovo. 3992

Vožnja v novo leto

Namreč vožnja našega dijaštva, našega najljubšega in najdragocenejšega zaklada, preko ozke in kakor nož ostre meje med starim in novim letom, sredi enega samega, enostavnega šolskega leta! Vlak za vlakom odhaja in pred vsakim se gnetejo razigrane gručice dijakov in dijakinj, težko natovljenih ne morebiti z vsakdanjimi šolskimi skrbmi radi domačih in šolskih nalog, temveč težko obloženih z različnimi culami, zavoji in kovčki, iz katerih kričeče in razločno štrle obnošeni čevlji, obrabljene obleke, staro perilo, pa tudi zakladi veleučeni, še komaj do polovice predelanih učnih knjig. Tudi člani drugih stanov se vozijo vsaj ta ali oni z navadnim vozom, z avtomobilom ali celo z železnico iz starega v novo leto. Vendar ga ni stanu, ki bi se v tako obilni meri vozil v novo leto kakor baš dijaški stan. Tisti, ki tvorijo izjemo, ker se, da si spadajo k temu stanu, nič ne vozijo v novo leto, temveč se vanj kar v mestu svojih študij sanjajo in spavajo zazibljeno preko te velevažne časovne meje, so vekomaj oropani za ogromno, naravnost največje veselje, ki ga nudi poezija dijaškega življenja.

Ravno letos je bil ta užitek še dvignjen in potenciran do prej nezane in nedosežene višine. Z uradno kratkobesednostjo, razumljivo vsakemu poučenemu, so vsi listi poročali dne 21. t. m., da prične vožnja v novo leto za vse naše dijaštvo dne 23. t. m., pa da se mora dne 15. januarja l. 1931. zopet vrniti na svoje službeno mesto. Kakor povsod, se je tudi pri izvedbi tega ukrepa hudomušni, a ne hudobni škratelj iz naših temnih gozdov malo pošalil; radost pa je bila eno uro pozneje tem večja, ko se je izkazalo, da so uradne vesti tudi v neuradnih časopisih bile pravilne. In tedaj veselja in radosti kar ni bilo ne konca in kraja. — Učitelji, ves zatopljeni v pouk in samo v pouk, razlaga starega grškega zgodovinarja Ksenofonta, ko pripoveduje, s kakšnim nepopisnim veseljem zagleda po tolikih mesecih napora, premrazovanja in gladovanja grška vojska prvič zopet morje, Črno morje. S solzami v očeh se začne vse ob pogledu na morje obemati, navadni vojščaki in častniki, vsi veselo vslikajoč: »Morje, Morje!« Ravno tako in nič drugače učinkuje na vesoljno našo vojsko učencev, učenk, učiteljev in profesorjev vest, da se letos vsak prav v skladu s časopisnimi vestmi že prej sme odpeljati v novo leto in da ima po novem letu še štirinajst dni časa, da nastopi vožnjo nazaj, vožnjo z vlakom, s posebnim ali brzim.

Pred tridesetimi leti je bilo to drugače, vsaj v Celovcu. Tedaj še ni bilo železnice v Rož, ki je koroškemu mestu dajal največ dijaštva. Poštni voz, črno-rumeno pobarvan, podoben majhni štirioglati visoki in ozki koči, je vsako leto peljal rožansko dijaštvo na božični predvečer počasi in previdno čez »Hure« in Dravo v novo leto. Pa je bil voz dostikrat za številne dijake in učence premajhen; kočljaz-postiljon pa siten. Tedaj so mlajši dijaki, ki bi jih bil postiljon radi pomankanja prostora itak odklonil, na povelje starejših pol ure prej morali peš odriniti po cesti proti Rožu. Na »Čericah«, na prvem strmem klancu na Hurah, kjer so morali itak vsi iz pošte izstopiti, so čakali pošto in ostale dijake, ki so v pošti še dobili prostora in se z njo pripeljali. Pomešali so se med nje in z njimi vred vstopili vrh »Čeric« v pošto in se tako zastoni, ne da bi postiljon to vedel, peljali mimo ponosnega gradu Humperga v Rož, veselo vslikajoč: »Drava, Drava!« naprej v novo leto.

Tedaj pred tridesetimi leti pri vožnji v novo leto ni bilo treba jemati seboj ne zvezkov, ne knjig. Predno bi mogel kaj pozabiti, si moral že nazaj v staro klop, v stari svet novega leta. Letos bo revež in pomilovanja vreden, kdor v prvem tednu novega leta, ko bodo že sv. Trije kralji odpeli, še vedno brez knjig in zvezkov. Kakor volak brez orožja ni vojščak, tako učenec brez knjige, svinčnika in zvezkov ni pravi dijak, zlasti pa ne, ako sredi šolskega leta kar tri tedne živi mirno brez vsake knjige.

Lepo so odgovorile prevestnemu učitelju dijakinje, ki so se z osebnim vlakom 23. t. m. vozile vse srečne in vesele v novo leto, na vprašanje, če imajo morebiti zato toliko zavojev s seboj, ker

Zima in naša mladina

ZIMSKI SPORT IN MLADINA. — VRZELI. — NESREČA V STUDENCIH. — INICIJATIVNO SPD: SMUČARSKI TEČAJ ZA DECO. — POTREBE PREDMESTJA. — NALOGE DRUŠTEV. — ZIMSKI SPORT IN SOKOL.

Prikašljala je prava pravcata staraka zima. Vse naokrog je že belo. Tudi mraz prodira skozi obleko do telesa, da se človek kar nehote spomni zime z vsemi njenimi čari.

Vedro nebo, zasneženi griči in sednji obrobki kličejo in mičejo v naravo. Mladim in starim zaigra srce v nestrpnem veselju in pričakovanju: zimski sport!

Sicer pravijo, da je od leta do leta manj snega, vendar je zimski sport v zadnjih letih postal izredno privlačen. Od dne do dne se večja število onih, ki jim je užitek na obširnih belih poljanah mil in drag. Ob dnevih odmora naraščajo čete smučarjev v cele kolone in Pohorje je postalo silno živo... Zimski sport je osvojil velik del naših meščanov.

Na žalost je naša deca nozimi nepuščena še samemu sebi. Roditelji so večinoma zadržani, da bi nudili otrokom zimski užitek. Šola v tem oziru ne more nadvzeti ničesar, drugi činitelji se omejujejo le na področja odraslih. In vendar: kako rada bi naša mladina in predmestna mladina preživela del svojega prostega časa na sankah ali na smučeh!

Starši, ki so kedaj s svojo deco uživali krasote lepega zimskega dne zunaj v prosti naravi, dobro vedo, kaj nudi mladini zima s solncem in snegom! Mladini žari obraz od veselja in zadovoljnosti, razigrana se vrača s svežimi močmi zopet na delo. Le primerne prostora je treba, vse drugo da narava sama.

Za božič se je zgodila v Studencih grozna nesreča, katere žrtev je postal deček, ki se je v družbi otrok sankaril po cesti nad Dravo, odkoder ga je tovariš — gotovo nehote — potisnil po strmem obronku naravnost v Dravo, kjer se je — ubil. Vsekakor znak, da so otroci brez nadzorstva bili na nevarnem terenu.

Naj bo vsem vzgojiteljem ta žalosten dogodek glasen memento, da moramo pri promaganju zimskega sporta imeti v mislih tudi našo mladino!

Hvalevredno inicijativo v tem oziru je podvzel zimskosportni odsek SPD v Mariboru, ki bo pod Kalvarijo priredil otroški smučarski tečaj. Unamo, da bo javnost ta ukrep sprejela z razumevanjem ter prijavila čimveč mestne dece, posebno letos, ko trajajo božične počitnice cele tri tedne!

Imamo pa v Mariboru še nebroj otrok, ki z unadnimi, norumenelimi lici, šibkimi udi in s topim izrazom v očeh životarijo v nezakurjenih brlogih bede in bolezni. Ta deca strada zraka, solnca, kruha, toplote, predvsem pa — ljubezni. Razmere pa ne pripuščajo, da bi bili krepki in rdečelični. Ko bi mogli vsaj vsak dan ven v prosto naravo, kjer se lahko s tovariši naskačejo, nasankaajo in nasmejejo...

Tuhtam si taki nesrečneži pomagati sami: kar na dvorišču pripravijo kup snega in haid s primitivnimi sankami na vrh »gore«. A komaj se je »sport« razmahnil, nekoliko po dvorišču že prihrumi hišni gospodar, ki odločno in strogo prepove tako »divljanje«, ker povzroča »smrtno nevarno led«. Drugi si ustvarjajo sankališča na bližnjem, nekoliko strmi cesti ali na v bližnjem parku. Po strogih pravilih mestne uprave je taka »razposajenost« strogo prepovedana in hudno

se vozijo v oddaljeno Prekmurje in bo notovanje trajalo dolgo in bo treba veliko hrane za žolodce, ko so rekli, da niso v teh nahrbtnikih in kovčkih s seboj na poti v novo leto tudi — novo duševno hrano. Kdor je na veseli vožnji v novo leto storil kakor te dijakinje, bo imel tudi kakor one uspešno in veselo vožnjo — v prihodnje novo šolsko leto, sebi in svojim starišem v veselje.

oko postave prav hitro iztakne take »zlikovce«. Poziv na starše v časopisu je edini protiukrep mestne uprave...

V drugih naprednih mestih si znajo pomagati že vse drugače! Otroku je omogočeno radostno izživetje zunaj v prosti naravi! Poletna igrišča v parkih so spremenjena v sankališča ozir. umetna drsališča, kjer se deca pod pri mernim nadzorstvom svobodno kreta. V bližnji okolici mest so urejena sankališča, kamor prireajo šole, telovadna in sportna društva ekskurzije v zimskosportne svrhe. To vam je živžav tam ob holmcih!

Danes, ko govorimo tudi pri nas v Jugoslaviji o telesno in duševno krepki mladini, bi morala biti prava skrb vseh vzgojiteljev, da ji pomagajo v vsakem oziru, da bo dosežen smoter čimprej!

Sokoli, gozdovniki, skavti in nekateri sportna ter planinska društva se danes zavedajo važnosti telesnega gibanja. Osnovna napaka pa bi bila, če bi n. pr. Sokol posvečal svoje delo le telovadnici! Nepozaben mi ostane prizor, ko je pred leti zagrebški Sokol prirejal s svojimi najmanjšimi nedeljske sankške izlete v okolico. S sankami na hrbtih so v dvoredih korakali kmalu po obedu skozi Tuškana. Za njimi pa četa naraščajnikov-smučarjev.

Ali bi ne mogla tudi naša društva prirediti podobnih izletov v okolico? Mladina bi se z velikim veseljem pridružila in starši bodo razbremenjeni skrbi, da se zgodi kakšna nesreča. Saj je v mariborski okolici dovolj prostorov za lepa in varna sankališča (Kamnica, Limbuš, Pekre, Radvanje!).

Društva, vzgojitelji! Na vas je, da se izpolnijo zimске želje naše mladine! —

Mariborsko gledališče

Sreda, 31. decembra. Zaprto.

Četrtek, 1. januarja ob 15. uri »Prodana nevesta«. Kuponi. — Ob 20. uri »Grof Luksenburški«. Kuponi.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 5. januarja ob 20. uri »Življenje je lepo«. Gostovanje maribor. gledališča.

Novo leto v maribor. gledališču.

Na Novega leta dan se bosta vprizorili v maribor. gledališču dve glasbeni predstavi: ob 15. uri se bo pela slavna Smetanova komična opera »Prodana nevesta«, ki jo dandanes pojejo po vseh svetovnih operah z največjimi uspehi ter je tudi v Mariboru bila navdušeno sprejeta. — Zvečer ob 20. uri pa se bo ponovila popularna Leharjeva opereta »Grof Luksenburški«, ki je letos na novo nastudirana in inscenirana dosegla popoln uspeh.

Prihodnje gostovanje marib. gledališča v Ptuj bo v ponedeljek, 5. januarja. Ob tej priliki se bo vprizorila optimistična komedija znanega francoskega dramatika Marcela Acharda »Življenje je lepo«. Ta komedija je v Mariboru radi svoje zelo zanimive vsebine in dobrega podajanja zelo uspela ter so jo vprizorili lani z enakimi uspehi tudi v Ljubljani. Vsekakor se obeta Ptujčanom zanimiv večer in se pričakuje velik obisk občinstva.

Slavni ruski zbor donskih kozakov

pod vodstvom slovitega Sergeja Jarova nastopi v sredo, dne 7. januarja. Povpraševanje po vstopnicah je izredno živahno ter je pričakovati rekordnega obiska tudi z dežele.

Srečke drž. loterije.

Samo še par dni lahko kupite srečke drž. razredne loterije za I. razred v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova cesta 13. Zrebanje se bo vršilo že 3. januarja 1931

Zgodovinsko društvo v Mariboru

(Bilanca za 1930.)

Z ukinitvijo mariborske oblasti, ki je dobrohotno spremljala razvoj Zgodovinskega društva v Mariboru, so nastopili v gmotnem in moralnem oziru za vsako znanstveno akcijo v Podravju neprijazni časi. Vsled tega je bilo Zgodovinsko društvo prisiljeno s podvojenim delom, kateremu so stali na čelu predsednik prelat Kovačič, tajnik ravnatelj Glaser in blagajnik višji ravnatelj Vrabl, dokazati svojo življensko sposobnost in znanstveno nujnost. Številni krogi naše javnosti so podpirali društvena stremjenja, tako da društvo v svojem razmahu ni zaostalo, ampak je napravilo lep korak naprej.

V stremljenju, da zasigura mariborskemu muzeju primerne prostore, društvo ni uspelo kljub izrednim, zato žrtvovanjem energijam. Uspešno pa je bila končana akcija za arhiv, ki se danes že smotreno urejuje. Z definitivno rešitvijo arhivskega vprašanja bo v Mariboru podan temelj v študijski knjižnici, muzeju in arhivu za sistematsko zgodovinsko in narodopisno znanstveno delo.

Obenem z ustanavljanjem arhiva pa se je društvo odločilo v svojih publikacijah deliti gradivo po sposobnosti, s katero ga lahko člani sprejmejo; tako je ločilo priobčevanje virov od priobčevanja razprav; za priobčevanje virov, za katero se širša javnost splošno ne zanima, se je ustanovil »Arhiv za zgodovino in narodopisje«. AZN izhaja začasno kot priloga društvenemu zborniku razprav »Časopisu za zgodovino in narodopisje«, ki je namenjen širši javnosti.

ČZN je izšel redno in v nezmanjšanem obsegu, četudi so društveni dohodki vsled ukinitve mariborske oblasti precej padli. Uredništvo je stopilo v zvezo s »Zvezom« z osmimi domačimi in inozemskimi publikacijami, izmed katerih so najvažnejše inozemske »Lud Sloviansky« (Lvov) in »Mitt. d. Vereines klass. Philologen« (Dunaj), domače pa »Razprave« Znanstvenega društva v Ljubljani. Pri dosegih zamen s tujino je hvalevredno pomagal društvu univ. prof. Balduin Saria.

Da nadaljuje od Stegenška započeto delo o spodnještajerskih umetnostnih spomenikih, je društvo začelo akcijo za izdajanje — poleg ČZN — umetnostnih spomenikov vzporedno z Umetnostnozgodovinskim društvom v Ljubljani. Konservator Marolt v Celju je prevzel na sebe težko nalogo opisati umetnostne spomenike Celja in okolice; delo je že v toliko napredovalo, da je rokopis v tiskarni. Razen tega pa je društvo pridobilo rokopise v Gradcu živečega mariborskega zgodovinarja Paula Schlosserja; s tem je ustvarjena podlaga za izdajo »Historične topografije Maribora«, za katero bo društvo uporabilo med drugim tudi bogate arhivalije v arhivu mariborske občine. Za nadaljnje publikacije je že zbrano gradivo za »Fevdne knjige celjskih grofov«, v pripravi pa so za narodopisno zbirko »Pohorske pravljice«.

Naša javnost, predvsem člani Zgodovinskega društva v Mariboru, so si lahko v svesti, da društvo deluje in napreduje, ter da je vredno vsega zaupanja. Naši podporniki pa, izmed katerih stoji na prvem mestu mestni občini v Mariboru in v Celju, Dravska banovina, Ljudska posojilnica v Celju, Mestna hranilnica v Celju, Posojilnica v Mariboru in Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani, lahko uvidijo, da je društvo njihovo naklonjenost uporabilo za dvig zgodovinskega upoznavanja severovzhodne Slovenije ter da je v letu 1930 doprineslo zopet dokaz, da je vredno podpore tudi v bodoče.

Mariborčane vabi društvo na redne mesečne sestanke, ki se vršijo zvečer ob 8. vsako prvo sredo v mesecu v mali sobi Narodnega doma, in kateri so zvezani s kratkimi zgodovinskimi referati. Vse člane pa, zlasti še gg. poverjenke, da pridobivajo društvu novih članov. Program vseh članov v letu 1931 bodi, da pridobi vsak še enega člana, tako, da nas bo koncem 1931 1000 društvenikov!

Stiriacus.

11. akademski ples

se bo vršil v Unionu pod pokroviteljstvom častnega damskega komiteja dne 5. januarja. Svira Jonny-jazz iz Ljubljane

Silvestrovo na kraškem ognjišču

Mišljen je Kras v ožjem pomenu besede, torej svet med Gorico, Trstom in Postojno.

Na ognjišču smo zbrani, od najstarejšega do najmlajšega v hiši, saj je na njem prostora za celo družino in še več. Na sredi prasketa iz debelega hrastovega čoka, čezenj liže plamen suhih brinovih vej in močne iskre odskakujejo na vse strani, se razpočejo in vsujejo na nas kakor sneg. Vsi smo beli. Prijeten vonj napolnjuje vso hišo (kuhinjo).

Danes je za čokom tudi železo-medeni zglavnik, ki se sveti kakor medena posoda, ki visi na stenah hiše. Podstavnici in obrobnici marmornati kamni se svetijo, da bi se v njih videl. Vse je tako snažno, na svojem mestu in v redu kakor na sv. večer.

Vsak steber zglavnika ima na vrhu kovinsko košaro; obe sta danes v delu: v eni je buča črnega vina-terana, na drugi krožnik orehov, mandljev, kruh.

Na sredi ognjišča sedi ded na svojem trinogatem hrastovem stolu, ki ima v naslonjalu vrezano »IHS«. Starši je ta stol od deda, ker je že njegov oče sedel na njem.

Prihajajo sosedje, prijatelji, znanci posedejo na ognjišče. Krog gostov se širi, da morajo stati ob ognjišču. Pogovor je vedno bolj živahen. Buča skače iz rok v roke, med one suhe in dolge prste, ki jih ne morem nikoli pozabiti. Vidim jih, te močne, suhe, velike, mišičaste roke, kako se steza proti skledi in kako pokajo orehi pod trdnimi dlanmi. Ravno take morajo biti te roke, ker vedite: na kraškem kamenju, razpaljenem od žarkov žgočega solnca, ki ne priznane niti do linam z onim malim prgiščem črne oranice, je trd kruh. Kakor okamenela bolest je ta zemlja. A ta jeklena roka njene prsi razrahlja, da rodé skromne plodove.

Pijte, saj je kot zajčja kri! Letos ga ne boste več!

Na zdravje in v pozabljenje, če je bilo med nami kaj v neredu! Iz čoka prasketa, ker ded neprestano brska po žerjavi, obrača in pritira polena in tolče s kovačem po čoku. Ne more mirovati. Pijte, otroci, v pozabljenje vsesa slabega in na srečo novih dni! Tudi on je narnil iz svoje buče, da so mu lica pordečela in so zasiale oči tako razžerano in verno kakor detetu prvih korakov čez hišni prag.

V vedno bolj živahen pogovor se mešajo dovpti resno-šaljive vsebine, smeh, tiha pesem.

Ali še veš, sosed, kako sva v svojih mladih letih mlátila na skednju?

Pirjevka, pirjevka, turl, turl, turl, lu?

Vem to in tudi ono, kako si iz kašče (podstrešja) vrgel po noči skozi streho na pot vrečo mladega zrnja in ga na kljusetu odnesel v mlin? Na kljusetu, ki si mu kopita zavil v cunje, da ga niso slišali? Ej, oče te je držal trdo in prav je imel, ker drugače bi bil preveč — rezgetal. Saj Anko iz Klanca si itak dobil.

Take in enake so se vrstile, ko je končno prestrigla pesem

Na sivi skali rojeni,

kot skala trdni smo.

Sinovi mi smo Kraševci

in rod svoj ljubimo.

Naenkrat svečan molk. Nad širokim dimnikom vzvalovi don — don — don.

Kratka molitev-zahvalnica, nato vsevpred toplo, iskreno voščilo. Začnimo v zdravju in zadovoljstvu!

Vesela družba se razide. Sosedje se vabijo na bučo dobrega na zdrav začetek.

Danes je zadnji dan starega leta. Zasanjam se v oni večer na kraškem ognjišču: čok, plamen, zglavnik, buča, orehi, — koščene roke.

Tiste velike, močne roke!

Zasanjam v — bolesti.

Na kraškem (primorskem) ognjišču je prazno, ni toplote. Le starci srepo zró pred se, sključeni in v se potopljeno zdiljujejo.

O zemlja trpljenja in bolesti! Zakaj nismo iz noveletnega čoka znali razbrati svojo težko usodo? Ali so pomenile prasketa-čoke iskre vzdihne umira-očih? Ali so njih smeri kazale tisoče stez, ko-der so se razšli tvoji otroci, da ubežé smrti?

Le onemogle roke so okrog mrtvega ognjišča, s sklenjenimi rokami tiho molijo:

Reši nas, gospod!

Ej, revno kraško ognjišče, kedaj zopet sprejmeš in ogreješ svoje otroke, ki tako hrepené po tebi? V teh ta instvstvenih urah, ko le ena prošnja kipi proti nebu, le ena prošnja po mirnem delu, prosimo sami zase:

Reši jih, gospod!

Saj ni še zamrl poslednji žarek unanja: Pride čas, ko se nam zjasni obraz...

ker so prenesli z onostran meje domov nekaj kilogramov moke. To so prave, pravcane šikanje obmejnega prebivalstva. Zaplenjena moka pa služi dobro italijanskim stražam!

Kuhanje žganja je visoko obdavčeno. Zato se pripeti, da zalotijo finančni stražniki vaščane, ko kuhajo žganje na skrivnem. V Vrabčah pri Št. Vidu na Vipavskem sta bila 13. oktobra aretirana Josip Škapin in Jakob Žiberna, ker sta kuhala žganje brez dovoljenja. Razprava proti njima se je vršila v Gorici čez dva meseca. Obtožena sta bila tudi upora proti finančnim stražnikom, ko so se jim približali. Obtoženca sta priznala, da sta kuhala žganje, odločno pa sta zaničala trditve finančarjev, da bi bila proti njim potegnili nože iz žepov. Finančarjev je bilo pet in vsi so bili oboroženi s puškami in revolverji. Ko so hoteli finančarji proti Škapinu in Žiberni, se je finančar Ervino Sole spodtaknil z revolverjem v roki. Revolver se je sprožil in zadet je bil v nogo drugi finančar Vito Benvenuti. Ovadba je skušala skovati iz tega slučaj napad na finančarje, pa to vendar ni uspelo. Škapin in Žiberna sta obsojena radi nedovoljenega kuhanja žganja in radi upora stražnikom, katerega ni bilo, vsak na dva meseca in 15 dni zapora. Globe in stroškov morata plačati nad štiri tisoč lir.

Na mejniku

Na mejniku...

Sami vase potopljeni cepimo svoje misli na minulo in bodočnost. Pogled sili nazaj in preštevamo pohojene stopnje, ki se v nejasnih obrisih izgubljajo v neznane daljine. Na vsaki stopnji je odtis težkih bremen utrjenih množic z neznano kje porojeno in neznano kam stremečo željo.

Kakor ukleta sanja je ta pohojena ravan, ki ji ne vemo niti začetka, niti konca in obraz bežnih milijonov je razoran, plaha beseda trepeče pod večnim povelem potajene skrbi.

Na mejniku se srečujejo množice, prepojene s težkim dvomom in z večno istim vprašanjem:

Kam — kako?

Zato si segajo v roke s trepetom v srčih in strahom v razdvojeni duši. Vsaka njihova telesna in miselna kretnja se že dolgo koplje v bolesti in ta jih poganja iz nestrpnosti v nestrpnost, iz blodnje v blodnjo.

Ali je življenje vse to in samo to? Praznina, plahost, bolest? Samo to, da se srečujemo vedno večji tuji, vedno hujši kupčevalci, neizbirni v kupčiji? Samo ta večna lakot, da nasičeni bi še pili, pili do srčne krvi, kakor lačni volkovi?

Samo to?

Ne!

Poglejte pohojene steze, v tri smeri so najbolj pogažene!

Prva steza. Ne strašite se je! Preproste, same v se potopljene in mrke so množice, ki hodijo po njih. Navidezno brezizrazne so njihove utrjene oči, nerodne njihove kretnje, vsakdanja njihova redka beseda kakor je vsakdanja njihova zunanost. In koliko sključenih hrbtnic in okrvavljenih rok, koliko razpokanih čel in bledih ustn je med njimi! Ali ste bili v njihovih hramih? Ste že pokukali v njihove duše?

Ne bojte se teh množic, ne bežite mimo njih! Kajti bedne so te množice telesno in duševno, a so najjačje, ker krešejo iz življenja življenje.

Zato so ravno te množice in prav te množice — naše. Ne bojte se jih, ne ogibajte se njihove steze!

Druga steza. Proti slepečemu solncu vodi. Kamor kanejo njegovi žarki, ole-dene srca in utihne plemenita pesem. — Blesk in sijaj je tam in okrog zlatega teleta pleše nestrpna množica.

A za njo so milijoni z bolestnim usmevom. Radi bi se izkrižali do divjosti, a omahujejo in ne vedo, kam naj bi se uvrstili. Smeh in jok, odločnost in omahljivost, življenje in smrt — vse se odraža z njihovih razoranih lic.

Omahljivci so to. Ali se pri njih pomudite?

Tretja steza — ei, da! Malo je pogažena, a na stopnjah bereš samozavest, odločnost. Oglej si te sicer revne množice! Njih pogled je uprt in kot zapičen v daljino in ko švigne čez množice/upog-

njenih hrbtnic, samo ena želja izpolnjuje njene sanje:

Tudi ti vstaneš, da bomo vse jačji!

Ej, četa jasulih smotrov, globoke vere in jeklene volje, nič ne omahuje, nič ne preštevata stopinj, njena velika misel jo vodi v ravni črti, da komaj čuti tla pod nogami.

Naprej, naprej!

Za vami pojdemo, v vaše vrste se vrnemo, ker iz vas ni še izžarela toplota, ni izumrla sanja o vse lepšem, boljšem, o oni visoki pesmi, ki dviga in krepi. Mimo omahljivcev in dvomljivcev stopate, ker ste odločni in silni po volji.

Saj ni dolgo tega, ko smo se opajali z varljivim bogastvom, ki ni bilo niti iz nas, niti za nas. Zato je legla neurejenost na naše poželjive oči. Zato smo beračili na svojem bogastvu, stezali za pomočjo, ki je nismo potrebovali, zmrzovali na žarkih svojega solnca, ker nismo vedeli, kaj je resnična toplota.

V naših hramih je začrtano, kdo in kaj smo, kolike so naše sile. Silne so, tako silne, da bodo izkresale mlado življenje. V nas so orjaške sile, ki se jih še ne zavedamo.

Millijoni bratov in sester po krvi in trpljenju, ali ne čutite lastne toplote? Nismo bogati po zlatu in sijaju, vendar gre naša pot navzgor. Velika je množica bednih, a dali ji bomo toliko moči, da se bodo zbudile speče sile tudi v njih in se bodo zabrisali odtisi okov, ki so stoletja rezale globoko v meso. Tudi te množice bodo izsanjale mlado življenje.

Naprej!

Iz malodušja gremo življenju nasproti. Kdor klone in ne nosi vere v samega sebe, ni sin v trpljenju porojene in tisočkrat preizkušene jugoslovenske matere, ni brat jugoslovenskega junaka, ki ni nih dar omahnil.

Tudi v letu 1931. bomo sekali pot bodočnosti iz sebe in za sebe in si vstvarjali lastno kulturo, ki bo edino zmožna zravnavati in jačiti telesno in duhovno.

Novo leto

Srečno, zdravo novo leto!

Vse še v tajni mrk odeto.

Kaj prinese? — vsak sprašuje,

roke k sreči izteguje...

Pa premnogi je prevaran,

v upu, želji razočaran.

So kot srečke dnevi leta:

v upih srečo vsak obeta.

Srečo pa zadene redki.

Oh, veliki so presledki —

polni jadi, tuge, trova,

predno pride sreča nova.

In ko upaš najbolj varno,

srečo da objameš žarno,

pa usoda kruta vdari, —

vse izdano je, prevari...

Si lovimo prazne pene, —

sreče prave ni nobene.

Želja dobrih src tolaži,

upe dviga, tugo blaži.

Tako v lov naprej brzimo,

sreče drobce da vlovimo,

dok utrjene nas vstavi

sen... in v večni mir nas spravi...

Vsem želim na srečolovu,

naj bo k sreči leto novo!

Vse ne bo vam pač po želji,

s... jo pot pa — Bog vas pelji!

Popotnik iz Slovenskih goric.

Popotnik iz Slovenskih goric.

V 200 letih bodo zaloge premoga izčrpane

V politehničnem zavodu v Pragi je predaval prof. Kothny o vprašanju, kako dolgo bodo pri dozdajni stopnji potrebe še zadostovale zaloge premoga in rud, ki so v zemlji. Izgledi niso baš rožnati. Po strokovnih računih je v zemlji še krog 5660 milijard ton premoga. Pri konsumu v sedanjem obsegu bo ta zaloga porabljena v 200 letih. Kot nadomestilo za premog pride v poštev nafta, katere je v zemeljski notranjosti nekaj nad 9 milijard ton. Ta zaloga bi zadostovala za kakih 100 let. Nadomestilo za energijo iz premoga in nafte bi bila energija iz treh čimteljev: solnca, vetra in vodnih padcev. Prva dva vira nimata in ne bosta imela praktičnega pomena. Energija vodnih padcev znaša kakih 624 milijonov konjskih sil, kar za svetovno potrebo ne zadostuje. Naloga tehnike bo, najti metode, kako zmanjšati potrebo po premogu in železu, da bodo njih zaloge čim delj držale.

Primorske vesti

Po slovesnosti, ko so spustili nedavno v morje novo Lloydovo ladjo »Victoria«, je omenil pri kosilu na krovu »Pilsne« predsednik Lloydja Dentice napram navzočemu ministru Ciano, da Trst nima bazena za tako velike ladje in izrekel je zaupanje, da si minister Ciano osvoji ta problem in ga reši za Trst vspodbudno. Minister je kratko odvrnil: Tak velik bazen je v Puli in drugi so v drugih pristaniščih. Kadar bo nacionalna ekonomija dovolila, bo imel tudi Trst svoj bazen. »Piccolo« je pripovedoval ministru v svečanem članku, da je imelo tržaško pristanišče leta 1913 z Balkanom, Egiptom in Levanto prometa za 965 milijonov lir napram 705 milijonov lir cele stare kraljevine. Predvojni promet Trsta in Reke z Daljnim Vzhodom in Indijo je bil večji kakor ves italijanski promet s temi deželami. »Piccolo« pogosto navaja prometnih števil iz leta 1913 zveni kakor klic po povrnitvi bogastva in blagostanja polnih časov, kateri pa so za današnji Trst — *tempi passati*.

Par prevedb priimkov na tržaški prefekturi: Bavčer Baccelli, Čermelj Carmeli, Chlupáček Pace, Debeljak Debella, Gerdol Gardi, Grmek Germáni, Hafner Vasieri, Heinze Enrichetti, Jamšek Giani, Hruška Crusca, Hvalič Gualini, Klanšek Lansetti, Klavžar Dalla Chiusa, Kravos Vaccari, Makovec Macchi, Mežnar Menzi, Omulec Amuletti, Prešerer Prescerni, Tavčar Taurini, Virant Virani, Žitnik Zittini, Zlobec Solvi.

Med tržaškimi podjetji, ki so v zadnjem času znatno skrčila svoj obrat, je tudi Dreherjeva pivovarna. Ob okupaciji je vihrala s tovarne izredno dolga itali-

janska zastava, kakor da pričakuje trd-ka najboljših časov pod novim režimom. Prišlo pa je vse drugače. V industrijskem poročilu deželnega gospodarskega sveta se navaja kot poseben vzrok produkcijskega padanja v Dreherjevi pivovarni silen davčni pritisk, ki podražuje že tako visoko ceno piva napram cenam vina. Letos se je popilo mnogo manj piva tudi vsled bolj hladnega poletja. Položaj pivovarne je danes tak, da se bo težko vzdržala.

Pred dvema letoma so naznanile tržaške novine, da se nastani v miramarskem gradu Amedeo Duca delle Puglie kot poveljnik nekega topničarskega polka in razlagale so, da pomeni prihod savojškega princa v Trst veliko čast za vso Julijsko krajino. Sledilo je potem več napovedi, da bo zdajpazdaj prišel ali do danes njega še od nikoder ni. Oni topničarski polk je že premeščen v Trst in v gradu so dovršena vsa preurejevalna dela, gotova je tudi poprava miramarske ceste, pa še vedno ne vedo v Trstu, kedaj pride savojski princ, tako da prevladuje vprašanje, ali bo sploh prišel bivat v obmejno pokrajino?

Naglašali smo že, kako je težko življenje naših ljudi ob meji, ko so odtrgani od svojih sorodnikov in ko jim je odvzeta nabavna možnost vsakdanjih potrebščin. Oblastni odloki sicer dovoljujejo prenašanje moke z onostran meje, toda če obgranični organi koga zalotijo, ga ovadijo in v Gorici imajo vedno polno obravnav radi tihotapstva. Gorški sodniki so imeli te dni pred seboj zopet deset ljudi iz Črnega vrha in okolice pa so jih obsodili na globe od 15 do 40 lir,

**Dnevno tudi na
silvestrovo in Novo leto**

Preprodajalci popusti!

3959

sveži krapì à 1'50 Din

Parna pekarna SCHMID, Maribor, Jurčičeva ul. 6

Grozotni otok Formoza

LOVCI NA ČLOVEŠKE GLAVE. — OBIČAJI IN VERA. — SAMOMOR VDOV. — EKSPEDICIJE.

Med tem, ko so se najbolj divjaški običaji že povsod več ali manj zatrli, posebej v Afriki in v Južni Ameriki, je del otočja v Južnem morju in v Polineziji še vedno v grozotnem mraku najstrašnejšega divjaštva. O silni zaostalosti kulture in civilizacije na otoku Formozi, ki pripada sedaj kot kolonija Japonski, so nam pa znova pričale vesti, ki jih je te dni prinašalo časopisje vsega kulturnega sveta.

Na tem, po naravi bogatem in krasnem tropičnem otoku živijo takozvani »lovci glav«. Po prastarem običaju velja med njimi za največjega veljaka oni, ki zbere največ človeških glav, ki jih je odrezal ubitim nasprotnikom sosednjih plemen ali pa celo tujcem, belim in rumenim priseljencem. Glave teh poslednjih cenijo še prav posebno in visoko. Tako se mladenič na Formozi sploh ne more oženiti, dokler ne zbere določenega števila glav. To število se ravna po ugledu in položaju neveste, odnosno njenega očeta. Kdor hoče poročiti hčerko kakega poglavarja, mora tastu prezentirati že precej lepo zalogo lobanj in med njimi vsaj nekaj tujih.

Po značaju so prebivalci Formoze sicer prav tako navadni ljudžreji kakor drugi, ki uživajo človeško meso, toda radi omenjenega pomena človeških glav v njihovem javnem življenju, so vendar najstrašnejši in najgrozotnejši morilci. Ta njihov običaj je pa globoko utemeljen tudi v njihovi poganski veri in v tradicionalnem praznovanju.

Že Nemci, ko so poprej nekaj let gospodarili na Formozi, v kolikor se v tej divjini sploh lahko govori o politično-upravnem gospodarstvu, so poskušali vse, da bi ljudžrstvo in lov na človeške glave zatrli. Podvzeli so več kazenskih ekspedicij in porinili mnogo divjakov, a od časa do časa so zopet pričeli »zbirati človeške glave«. Japonci se prva leta svojega gospodstva nad Formozo iz raznih vzrokov niso mogli dovolj brigati za življenje divjakov v notranjosti otoka, a ko so nedavno »lovci na glave« pomorili tudi nekaj njihovih ljudi, so organizirali kazensko ekspedicijo, ki je presegla vse dosedanje. Veliki oddelki vojaštva so vdrl v gozdove in v ostrih bojih pobili veliko divjakov, mnogo pa so jih tudi ujeli in deloma obdoli na smrt deloma pa v ječo in deportacijo.

Nenzavaden kriminalni slučaj

PUSTOLOVŠČINE ANGLEŠKEGA DON JUANA.

Začetkom meseca decembra so našli zgodaj jutraj na cesti, ki vodi iz Londona v Hardington, goreč avto, v njem pa že zglenello truplo neznanega človeka. Vkljub vsem naporom se policiji ni posrečilo, ugotoviti identiteto mrliča in najti lastnika avta. Deset dni kasneje je bila policija obveščena, da so videli v bližini kraja, kjer je bil najden goreči avto, trgovskega potnika Alfreda Arturja Rousea, ki je šel peš proti mestu Gelligaeru. Policija je takoj uveljavila poizvedbo v tej smeri in res se istega dne ugotovilo, da je Rouse prišel v Gelligaer zvečer onega dne, ko je bil najden goreči avto. Dalje je ugotovilo, da je dan poprej odpotoval z lastnim avtom iz Londona, ko je pa prišel v Gelligaer peš, je tam pripovedoval, da so mu avto ukradli v Nirthamptonu, kjer ta dan sploh ni bil.

Na podlagi vseh teh okoliščin je policija Rousea aretirala in oddala sodišču radi suma, da je umoril neznanega človeka, čigar zglenello truplo so našli v gorečem avtu. Rouse je odločno tajil in protestiral, toda sodišče je zbralo proti njemu še težji obtežilni material, nego je bil policijski. Rouse je sam po daljšem tajanju priznal, da je lagal, ko je govoril o tatvini avta v Nirthamptonu, in priznal je, da je bil goreči avto njegov. Pripovedoval je, da je srečal med vožnjo neznanca, ki ga je prosil, naj ga vzame seboj v avto, češ, da je zelo utrujen. Vzel ga je seboj, zadaj v avtu, sam je pa sedel pri volanu. Ko sta prevozila nekaj sto metrov, je opazil, da je avto v plamenih, da je ogenj objel že ves zadnji del avta. Ničesar ni mogel več videti, prestrašen je pobegnil in šel v Gelligaer.

Sodišče pa, ki je ugotovilo, da v Gelligaeru živi rodbina njegove ljubice Ive Jenkins, tej njegovi bajki ni verjelo. Vendar je bilo še nejasno, zakaj bi naj bil

skih ekspedicij in porinili mnogo divjakov, a od časa do časa so zopet pričeli »zbirati človeške glave«. Japonci se prva leta svojega gospodstva nad Formozo iz raznih vzrokov niso mogli dovolj brigati za življenje divjakov v notranjosti otoka, a ko so nedavno »lovci na glave« pomorili tudi nekaj njihovih ljudi, so organizirali kazensko ekspedicijo, ki je presegla vse dosedanje. Veliki oddelki vojaštva so vdrl v gozdove in v ostrih bojih pobili veliko divjakov, mnogo pa so jih tudi ujeli in deloma obdoli na smrt deloma pa v ječo in deportacijo.

Toda ta kazenska ekspedicija je imela za posledico še drugo grozoto. Po istotaku prastarem divjaškem običaju, morajo vdove pomorjenih mož žrtvovati same sebe, da potolažijo duhove in obvarujejo narod pred novimi nesrečami. In vdove pri kazenski ekspediciji ustreljenih in povešenih »lovcev na glave« so to staro naročilo tudi točno izvršile. Preko 200 žen je nedavno prostovoljno izvršilo — samomor. Kakor pri rezanju človeških glav in pri pojedinah človeškega mesa, tako so tudi pri takih samomorih določene posebne ceremonije, ki so prav tako grozne in strahoto običajev še silno stopnjujejo.

Tako vidimo, da se je še do današnjih prosvetljenih dni velike kulture in civilizacije dva setega stoletja ohranilo na tem sicer tako lepem otoku najstrašnejšega divjaštva, kar si ga more človeški duh zamisliti. Ali bo Japoncem uspelo, da ga bodo popolnoma zatrli? Malo je to verjetno. Bolj verjetno je, da se bo dalo to ljudstvo rajše popolnoma zatreti, kakor da bi se vdalo in sprejelo običaje in navade ostalega naprednejšega sveta.

Rouse zločin izvršil. Radi denarja? Ali iz psvete? Dejstvo, da se ni mogla ugotoviti identiteta neznanca v avtu, je otežilo preiskavo. Sodišče pa je ugotovilo sledeče: Rouse je med vojno služil v britanski vojski in je bil na francoskem bojišču tudi ranjen ter iz vojske odpuščen. Vrnil se je v London in se oženil. Njegova žena živi in on ni od nje ločen. Vendar pa se je l. 1920 ponovno oženil z 21-letno bolničarko Ivo Jenkins. Nekega dne se je pojavil z njo pri njenem očetu v Gelligaeru in izjavil, da sta se poročila. Njegovemu očetu pa je postala stvar pozneje sumljiva, in odšel je v London, kjer je dognal, da ni bila izvršena nikakšna cerkvena poroka, ampak da sta dobila poročne listine od nekega tajnega urada, ki se bavi s takšnimi posli. Toda oče se je — da se izogne še hujšemu — udal v situacijo.

Toda Rouse je izven tega imel še ljubavno razmerje z dvema drugimi deklety, s Heleno Campbell, s katero ima tudi dvoje otrok, ter z miss Nellie Tucker. Sodišče je pričelo na podlagi vsega tega domnevati, da je Rouse postal sit »četverrokota« in da se je hotel na kakšen način oprostiti starih ljubzenskih vezi. Obtožba, ki jo je naperilo sodišče proti njemu, ga obtožuje, da je hotel na tak način svet prevariti. Svet bi naj mislil, da je truplo, ki je v avtu zgorelo, njegovo — in on bi bil službeno mrtev. Zato se je odpeljal iz Londona z avtom, naložil prvega človeka, ki ga je slučajno srečal, ga v ugodnem času ubil z lesenim košem, ki je bil najden v bližini gorečega avta, avto zažgal in zbežal.

Rouse je obtožen umorsiva in pride prve dni meseca februarja pred poroto. Seveda še Rouse večno zatrjuje, da je nedolžen.

O običajih v Prlekiji

PAMETIVA. — FAŠENK. — VELIKONOČNI IN BOŽIČNI OBIČAJI. — TRGATEV IN DRUGO.

Mnogo običajev se je še ohranilo med našim narodom. O nekaterih smo že pisali. Danes pa nekaj o drugih.

Pametiva: S to besedo nazivajo v Prlekiji »Dan nedolžnih otročev«. Že navse zgodaj se zbudijo na ta dan otroci. Že prejšnji večer si pripravijo šibe ali pa si spletejo korobače. Na Pametivo gredo od hiše do hiše, zaviti v debele kožuhe in tople kučme, izpod katerih štrli rdeč nos, in zvedava očesa. Vsak nese v roki torbo. Ko pridejo v hišo, vsakogar s šibo pretepajo, moške seveda bolj kot ženske, najraje pa zaspance, ki še kukajo izpod odej. Zraven pa govorijo: »Eden, dvo, eden dvo, Bog naj vam dosta haska dō!« Gospodinja mora dati potice ali česa drugega, n. pr. suhih hrušk, jabolk ali sliv, najraje pa ima jo koledniki seveda dinarčke. Povsod morajo nekaj dati. Tako hodijo deca ne samo v domačo vas, temveč tudi v sosednje vasi. Včasih se tudi stepejo, posebno za denar. Vodi jih namreč vedno eden starejši, kateremu dajo navadno denar, da jim ga pozneje enakomerno razdeli. Včasih si pa kaj več zase pridržijo in nastane pravcata vojska. — Božični prazniki imajo sploh mnogo veselja in vabljivosti za deco.

Božični večer: To je veselja! Že par dni prej je v hiši vse narobe. Deca hodijo po božična drevesca, seveda v šumo. Najbolj veselo je, če je sneg. Na predbožični popoldan je v hiši vse svečano tiho. Najstarejši brat dela jaslice in okrajuje drevesce, mali pa sedijo ob peči in občudujejo. Zvečer prižgejo sveče, nato pa pokleknejo pred jaslice in molijo rožni venec. Po molitvi sedijo k mizi, kjer jih že čaka bogata večerja. Pri mizi obsedijo do 11. do 11.30, si pripovedujejo čudežne zgodbe in se radujejo prihoda Odršenikovega, nato pa gredo vsi, razen najmanjših in bolnih, k polnočnici, kjer zapoje vsa cerkev polnočno pesem »Krist je vstal«. Na božični dan ostanejo navadno vsi doma in se gostijo, le malo-kdo zaide v krčmo ali k sorodnikom, ker ti potem pravijo: »Še danes nimajo ničesar, da mora k nam hoditi jest.« Na Štefanovo pa gredo vsi popoldne v vaško krčmo in pijejo in pojejo mnogokrat do onemoglosti. Povsod so šumne veselice, alkohol pa pobira svoje žrtve. Precej žalostna kronika!

Na Silvestrovo hodijo godci od koč do koč, se poslavljajo od starega leta in želijo v novem vsega dobrega. Seveda mora hišni očka šteti »kovače« in postreči s sladko potico in še slajšim vincem. Zvečer gre vse v krčmo, kjer pijejo in plešejo vsa noč. Navadno gredo jutraj naravnost iz gostilne k maši, kjer prosijo blagoslova za novo leto. Očividno hočejo biti vse leto v »ročah« in dobre volje, ker prlekški pregovor pravi: »kakrašen si na Novega leta dan, boš vse leto!« Zato na Novo leto nihče ne sme jokati ali biti žalosten. Samo očetje študentov priganjajo svojo deco k učenju, češ: »Če boš se danes učil, boš se potem vse leto dobro učil!« Izkušnja pa kaže, da to ne drži in če je slab uspeh koncem šolskega leta, se očetje jezijo: »Vidiš, to je kazni, ker se nisi na Novo leto učil!« Novo leto pride v dobrem razpoloženju. Kmalu nato pridejo sv. Trije kralji, nato Svečnica, na katero razderejo božično drevesce, ker se takrat končajo božični časi. Sedaj pa nadebudna mladina začne skakati v zakonski jarem. Povsod so ženitovanja, ki se končajo s Pustom.

Pust. Temu »svetniku« pravijo »Fašenk«, s čemer označujejo burkače. Matere se včasih jezijo nad otroci: »Ta sakramenski fašenk« ne da nikoli mira.« Na ta dan pravijo, imajo vsi moški god. Ves dan pečejo krape ali »krofe«, prazijo in kuhajo svinjsko meso in dišeče klobase. Vse pa pošteno zalijejo z vinom. Predpoldno se decz napravi za »maška-

re«, kričijo po vasi in hodijo po hišah, kjer jim dajejo krapov in potic. Popoldne pa se naredijo fantje za »fašenke« in hodijo po hišah pit. Proti večeru peljejo na deskah skozi vas Pusta, — slamnatega moža, nato pa ga vržejo v vaško mlako in ga tako slovesno pokopajo. Od polnoči naprej ne sme nihče več niti piti niti jesti, ker je nastopil strog post, Pepelnica. Na ta dan imajo vse ženske god. Sedaj nastopi mir na vasi, fantje in dekleta se ne ženijo, fantje se na večer ne smejo oglašati s kako pesmijo.

Velika noč: Za ta velik praznik, Vstajenje Gospodovo, pobelijo vsi svoje hiše na zunaj in znotraj. Na velikonočno soboto traja do večera post. Ženske pečejo ves dopoldan. Nato naložijo v jerbaze kruha, tudi »bosmane«, jajc, klobas in hrena ter nesejo h kapelici, kjer duhovnik vse to blagoslovi ali, kakor pravijo, nesejo k »žegni«. Zvečer kurijo kres. Na velikonočno nedeljo gredo vsi v cerkev, od najmlajšega do najstarejšega, po maši pa jedo »žegen«. Sedaj za precej časa nehalo veliki prazniki. Največji domači prazniki so: košnja, mlatičev, trgategv in mesarija. Na košnji in mlačvi je zelo veselo. Če kdo želi kdaj poskušati pristne prleške gibanice in »kvasenice«, naj gleda, da na ta dan pride h kmetu. Radi mu bodo postregli kakor bo hotel. Še bolj lušno je na trgatvi ali »bratvi«. Že teden dni poprej naročijo »bračce«, da li sigurno pridejo. Otvori se trgategv z veselo pesmijo: »Že čriček prepeva...« sredi vinograda, nakar se razidejo na odkazano jim mesto. Ves dan pridno berejo in brentači pridno nosijo grozdje v stiskalnico; tudi zabavajo se izborno, se šalijo in se marsikrat tudi — zaljubijo! Ves dan veselo odmeva iz goric. Medtem pa se v zidani pripravljajo sijajna večerja. Kuharice skubijo piščance, gospodar zakolje prašiča, tkzv. »prolinka«, gospodinja pa peče potice in belih kolačev. Na večer se gostijo in pijejo vino ter novi mošt. Malokdo gre spat, ker ponoči stiskajo grozde ali »prešajor«. Pri večjih posestnikih traja trgategv včasih ves teden in nekateri dobijo do 150 polovnjakov. Novo vino poskušajo o sv. Martinu, ko pečejo Martinovo gos. Zidavnice so takrat odprte vsakomur, vsak je dobrodošel.

To so najvažnejši domači prazniki. Še precej dobro so jih ohranili, želeli je le, da njih običaji polagoma ne izginejo iz naroda, ki jih proslavlja z iskrenim navdušenjem in da ne postane vse le formalnost, ali kakor pravijo »mestno« »gosposko«.

Humoristični drobci

Deček, čegar starši imajo veliko palačo, je radi boleznj že dalj časa izostal iz šole. Nekega dne je učiteljica telefonično vprašala, kako mu gre. Pri telefonu je bil sluga, ki pa ni mogel dati nobenih podatkov. Izjavil je: »V dotični del hiše pridem tako redko, da niti ne vem, ali je naš fant bolan«.

Sodnik: »Radi tativne ste bili dosedaj že 15krat zaprti. Ali se ne boste že vendar enkrat odvadili krasti?«

Obtoženec: »Toda, gospod sodnik, tativna je moja edina strast!«

Tast zetu: »Pretekli božič si me oropal moje hčerke«.

Zet: »Zelo mi je žal, oče, vzemi jo zopet nazaj«.

Dva znanca sta se srečala po daljšem času.

A: »Torej, dragi prijatelj, s čim pa se baviš ti sedaj?«

B: »Sedaj prodajam pohištvo!«

A: »Mnogo?«

B: »Za enkrat samo še svoje!«

Države Srednje in Južne Amerike

ZGODOVINA IN NARODNOST. — TERTORIJALNA RAZDELITEV. — VELIKE IN MALE DRŽAVE. — GOSPODARSTVO IN VERA.

Dasi je po svoji zemljepisni legi, podnebnju in raznih drugih svojstvih Srednja in Južna Amerika precej podobna Afriki, je njena politična usoda temeljito drugačnja. Prvotni domačini, Indijanci, so bili redko naseljeni, le ponekod so bila njihova selišča kompaktna, zato so jih Evropeci hitro izpodrinili in se polastili njihove zemlje. Sprva so bile te ameriške pokrajine kolonije, v prvi vrsti Španije in Portugalske, v prejšnjem stoletju pa so se osamosvojile in tako je danes vsa Srednja in Južna Amerika svobodna in razdeljena na več držav s španskim prebivalstvom, samo Brazilija je po jeziku portugalska. Indijanci se vedno bolj krščijo in samosvoje življenje živijo samo še v braziljskih in bolivijskih pragozdovih. Kolonije so samo 4, o teh pa bomo govorili pozneje.

Samostojne države pa so sledeče: zvezna republika **Argentinita** z glavnim mestom Buenos Airesom, 2.800.000 km² in 10.000.000 prebivalcev; republika **Bolivija** z glavnim mestom Sucre, 1.300.000 km² in 3.500.000 ljudi; zvezna republika **Zedinjene države brazilske** (Brazilija) s središčem v Rio de Janeiro, 8.500.000 km² in 35.000.000 državljanov; republika **Čile** s Santiagom kot glavnim mestom in 700.000 km² ter 4.000.000 državljanov; **Dominikanska republika** z rezidenco v S. Domingo, 48.000 km² in 1.000.000 duš; **Ekuador**, republika, središče Quito, 450.000 km² in 2.500.000 ljudi; **Guatemala**, republika s 110.000 km² in 2.500.000 prebivalci; republika **Haiti** s središčem v Port au Prince z 29.000 km² in 2.000.000 podanikov; republika **Honduras** s 100.000 km² in 800.000 ljudi; republika **Kolumbija** s središčem v Bogoti, 1.300.000 km² in s 7.000.000 duš; mala republika **Kosta Rika** z 48.000 km² ter 500.000 državljanov; republika **Kuba** s središčem v Habani, 115.000 km² in 3.500.000 dušami.

Ostali del tega velikega kontinenta zavzema: republika **Nikaragua** z glavnim mestom Managua, 118.000 km² ter 700.000 ljudi; mala republika **Panama** s 75.000 km² in le 500.000 prebivalci; republika **Paraguay** z glavnim mestom Asuncion, 253.000 km² in 800.000 ljudi;

republika **Peru**, glavno mesto Lima, s površino 1.400.000 km² in 6.000.000 državljanov; republika **Salvador** na 21.000 km² z 1.700.000 dušami; republika **Urugvaj** s središčem v Montevideo, 180.000 km² in 1.800.000 prebivalcev ter **Zedinjene države venezuelske** (Venezuela) z metropolo Carakas, 945.000 km² in 3.000.000 ljudi.

Poleg teh samostojnih republik so v Južni in Srednji Ameriki še sledeče kolonije: **Francoska Gvajana** z glavnim mestom Cayenne, 88.000 km² in 50.000 prebivalcev; **Francoski otoki** s 3000 km² in krog 500.000 podaniki; **Nizozemska Gvajana** s središčem v Paramaribo, 129 km² in 140.000 prebivalci; **Angleška Gvajana** z 230.000 km² in le 300.000 dušami ter angleški **Falklandski otoki** in otok **Trinidad**.

Po vsem tem vidimo, da so tudi v Južni in Srednji Ameriki države dokaj različne; poleg ogromnih držav z redkim prebivalstvom so prave pritlikavke, ki so pa razmeroma gosti obljude. V nekaterih, ki so po površini enake naši Jugoslaviji ali pa so celo še večje, živi le po 300 do 500 tisoč ljudi. Deloma so temu krive neugodne klimatične razmere, deloma močvirja, deloma pa pragozdovi, katere je mogoče trebiti le z največjo muko in z velikimi stroški ter naposlled puščave, ki pa niso zdaleka tako strašne kakor so afriške in azijske.

Vse te države so po večini poljedelske. Prevladujejo farme in plantaže, osobito v Braziliji, ki je glavna producentka kave na svetu. Drugod je osnova gospodarstvu živinoreja, na primer v Argentini, kjer goje govejo živino za izvoz konzerviranega mesa, zmrznjenega mesa, mesnih izdelkov, sira, masla itd. pa tudi volne in volnenih izdelkov ter sirovin in polfabrikatov. Po veri so skoraj vsi prebivalci rimski katoličani, po narodnosti pa, kakor smo že uvodoma dejali, Španci in Portugalci. Mnogo pa je posebej v Južni Ameriki tudi priseljenih Nemcev, Rusov, Francozov, Angležev, Poljakov, Italijanov in Jugoslovancev. Posebno slovenski naselenci, v prvi vrsti s Primorske, so se v zadnjem desetletju precej pomnožili.

Sport

Vremenska poročila s Pohorja z dne 30. XII. 1930.

1. **Mariborska koča:** na 30 cm stari podlagi 10 cm novega suhega snega, temperatura — 3°, vreme: megleno, sneži, smuka idealna, sankališče in snežena skakalnica uporabni.

2. **Ruška koča:** na 30 cm stari podlagi 10 cm novega suhega snega, temperatura — 4°, vreme: megleno, sneži, smuka zelo dobra, sankališče uporabno.

3. **Klopni vrh:** na 40 cm stari zmrznjeni podlagi 15 cm novega pršiča, temperatura — 7° C, vreme: megleno, sneži, smuka idealna.

4. **Zaveščišče pri Ribniškem jezeru:** na 50 cm stari zmrznjeni podlagi 17 cm novega pršiča, temperatura — 8° C, vreme: megleno, sneži, smuka idealna.

Izgledi za novo leto prav dobri!

Zavarovanje zimskih sportnikov.

JZSS je za letošnje zimsko sezono sklenil z zavarovalnico »Vardar« za vse zimске sportnike (smučarje, sankarje, drsalce) zavarovalno pogodbo in sicer za

slučaj smrti Din 20.000.—, za slučaj trajne invalidnosti 20.000.—. Zavarovanje velja za vsakega, kdor se prijavi in plača premijo 8 Din dnevno in sicer od svojega odhoda z doma pa do svojega povratka. Zavarovanje velja, če je zavarovanec bodisi pri tekmovalni, bodisi na turi. Nezgodo naj zavarovanec takoj prijavi zavarovalnici »Vardar« in obvesti JZSS.

Jug. zimskosportni savez poziva vse na pristop k zavarovanju, v prvi vrsti pa naj se ga poslužujejo klubi za svoje tekmovalce.

Nove sodniške takse.

Na zadnji skupščini JNS je bil sprejet predlog Zbora nogometnih sodnikov glede novih sodniških taks in to za mednarodne tekme Din 100, za prvorazredne tekme Din 80 in za vse ostale tekme Din 40.—.

Sokolstvo

Starejši telovadci Sokolskega društva Maribor-matica se udeležijo ustanovnega občnega zbora Sokolskega društva na Teznu v nedeljo, dne 4. januarja. Zbirališče ta dan ob pol treh popoldne v Narodnem domu. — Civilna obleka z znaki Zdravo!

Sokol v Sv. Jakobu v Slov. goricah.

Naš mladi Sokol ne spi, temveč rado stno uka širnemu svetu, da dela za blagor svoje domovine. Vse dela in stremi za visokimi cilji Tyrševih idej. Na svečan način je Sokol proslavil ob decembrski državni prazniku. Dne 1. decembra je bila slavnostna seja našega Sokola, nakar je sledil slavnostni govor br. Radovana Cvetka. Nato se je začela sokolsko-šolska proslava, ki je potekla v prijetnem razpoloženju. Tudi 17. decembra se je proslavil na slovesen način slavnostno sejo in govorom. Društvo se razvija jako lepo. Telovadbo poseča 50 članov in 16 članic, navdušenih za stvar, ki se jim je zarila globoko v njih srca in duše. Naša kri se čisti, sedaj šele se je popolnoma otresla suženjstva. — Budni sokolski stražarji čuvajo branike in svoje Slovenske gorice, kras Jugoslavije. Le naprej, Sokoli, borci!

Srečno in veselo

Novo leto

1931

vsem cenj. odjemalcem

Industrija
'KARO' čevljev

M. Zevacco:

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

32

Monklar je postavil v naglici pred kralja močan oddelek straž s prekrizanimi halepartami...

Toda rokovnjači se niso menili za kralja.

Drevili so svojo pot, odrivaje, teptaje in pobijaje vse, kar se jim je stavilo v bran; praznosta je nastala pred njimi.

Prestrašeni plemiči so bežali brez glave pred tem fantastičnim napadom. Tisti, ki niso hoteli radevoljno, pa so frčali kakor svežnji — in za njimi je drl človeški ciklon.

Z vsem tem se je družilo plašno kričanje žensk, padajočih v omedlevalo, zamolklo padanje prevrnjenega pohištva, pokanje arkebuz, grožnje, kakoršne pozna samo Skrivnostno Razodetje, ječanje, hropenje, kletvice, ki jih ni moči ponoviti, in stokanje smrtnega boja.

Manfredov konec se je bližal...

Čutil je, da mu je umreti.

Rapir mu je pal iz rok.

Ravno bi se bil zgrudil v znak, onemogel od izgube krvi, prepuščaje se usodi in umiraje v obupu: takrat pa je zagledal — liki v snu — nenadni beg vseh plemenitajev.

Odprl je oči...

Videl je naval človeškega orkana, ki je udril v dvorano.

Na čelu vseh teh čudnih gostov pa je teklen proti njemu mlad mož z golim mečem v roki.

Manfredu se je zasvetil obraz.

Zamrmral je:

»Lantné! Moj brat! Oh, odpusti mi!...«

In padel je v nezavest.

Kakor bi trenil, so ga prijeli, vzdignili in odnesli. Obenem s tem se je umeknila tudi človeška povaljenj...

Kakor bi se vsa ta množica zdajci razdrobila. Začul se je le še hrup, ki je naglo pojenjal — in par sekund nato je ležalo nad vsem Luvrom zopet vseobče, ledeno molčanje...

XVII.

Monklar govori o Lantneju.

Vlom rokovnjačev je zadel družbo kakor blisk.

Preleteli so Luvr in izginili iz njega kakor grom, ki zabobni med oblaki in potihne tako nenadoma, ka-

kor se je oglasil.

Izginili so kakor para.

Sence, ki so bile vstale kdovekod, so se vrnile v svojo temo.

To je bilo vse.

Ura, ki je sledila drzovitemu, neverjetnemu in vendar resničnemu ugrabljenju Manfreda, je bila ura zmešnjave, vprašanj in odgovorov, križajočih se med seboj. Veselica je bila končana kakor bi jo odrezal.

Gardni kapetan De Bervjé si je pulil lase. Obup tega vojača je bil strašen. Slišali so ga ponavljati:

»Moj meč je osramočen... preostaja mi še samo umreti!«

Njegov pomočnik Mongomeri je bil stal ves čas poleg prestolonaslednika Henrika z golim mečem v roki.

»Visokost,« mu je dejal, »dokler me ne ubijejo, se ne dotakne nihče niti gumba na vašem jopiču!« Prestolonaslednik je gledal človeški hudournik z nekakšno ravnodušnostjo; samo nekoliko blede je bil.

In ko je bilo vse končano, je rekel Mongomeriju:

»Gospod, kadar postanem kralj, vas imenujem za svojega »ardnega kapitana.«

»A Bervjé, visokost?« je odgovoril Mongomeri, rekoč si na tihem: »Saj to sem hotel imeti!«

»Bervjé? Le pogledite ga! On plaka kakor baba. Ah, gospod, stari junaški časi so minili!«

»Visokost,« je dejal Mongomeri. »Stvar je bila tako nenadna! V Luvru je bila samo častna straža. Švicarski polk je pravkar dospel in zasedel vse sosednje ulice. Toda zdaj je že nekoliko prepozno.«

In poznavaoč prestolonaslednikovo ljubezen do starih viteških knjiž je dodal:

»Toda, kam hočete postaviti tistih desetisoč vesel? Veste kaj, to bo pravzaprav imeniten prizor. Ah, gospod De Monklar, kakor vidim, imate tudi vi svoje poetične ideje — strašne poetične ideje...«

»Sir, ali mi daste popolno pooblastilo?«

»Idite Monklar, izročam vam Pariz.«

In z blagovžnim mirnim glasom je dodal:

»Bodite brez usmiljenja...«

Monklar se je naklonil; bežeča rdečica je preletela njegov blede obraz; mimo oči mu je šini sen o groznem delu iztrebljenja.

Ko je hotel oditi, je omahnil; le malo je manjkalo, da se ni zgrudil po tleh.

Prijel se je za naslonjač.

»Kaj vam je Monklar?« je vzkliknil kralj.

»Nič posebnega, sir, oprostite ta slabost me je

nevredna.«

Vzravnal se je z velikim naporom.

Šele zdaj je opazil kralj, da je jopič velikega profosa okrvavljen.

»Ranjeni ste?«

»Da, sir...«

»Zakaj mi niste povedali tega?«

»Govorila sva o mnogo važnejših rečeh, sir.«

»Gotovo vas je ranil kdo izmed rokovnjačev?«

»Da, sir, eden izmed najnevarnejših; tisti, ki sem že omenil vašemu veličanstvu. Ime mu je Lantné.«

Monklar je odšel s prisiljeno trdimi koraki.

Kralj pa se je nasmešnil in zamrmral:

»Kar smili se mi ta Lantné!«

Zdajci pa je vstopil Basiniak v silnem razburjenju

»Kaj je?« je vprašal Franc.

»Sir! Gospod De Bervjé, vaš kapitan...«

»No kaj?«

»Izvršil je samomor.«

Kralj je nagrbnil čelo in ostal nekaj trenutkov zamišljen.

»Že dobro,« je dejal hladno. »Idite in povejte gospodu De Mongomeri, naj aretira sina gospoda De Bervjé in pride nato k meni.«

XVIII.

Žileta zaročena.

Vso noč so teptale po Parizu patrolje na konjih, tako da prestrašeni meščani niso mogli zatisniti očesa. Drugo jutro pa so se razvile krog Luvra obilne vojaške sile, Švicarski veteranci so nastopili stražo in pred vsakimi vrati je stala neprestano po ena kompanija arkebuzirjev. S tem so upali navditi pariško ljudstvo z visokimi poimi o kraljevski moči in zadušiti tako obžalovanja vredne kali, ki bi sicer utegnile pognati v meščanskih dušah vsled rokovnjaškega upora.

A če so spali slabo že meščani, ki jih je dramilo poketanje konjskih kopit in žvenketanje orožja — kralj francoski ni niti zatisnil oči.

Vso noč se je valjal po svoji postelji; duša se mu je majala med dvema magnetičnima tečajema, ki sta jo vznemirjala oha v enako hudi meri:

Tribulet-Manfred.

Med njima pa je ležala tretja točka, ki jo je vedno iznova prehajala kraljevska misel:

Žileta.

Zaradi Tribuleta ni bilo kaj skrbeti? Takšno nepotje se pahne v Bastiljo, ali v kako drugo ječo, ki jih hvala Bogu, ne manjka nikjer, koderkoli gospoduje milijonom norcev en sam razbojnik: kralj, ali kakor mu že pravijo

Svetnik

Poslovenil R. L.

Pavlu, najstarejšemu sinu grofa Stroganova je bilo šele dvaintrideset let, ko je postal vladika. Bil je najslavnejši dostojanstvenik pravoslavne cerkve, a njegova vladikovina je bila malone najodličnejša od vseh; raztezala se je na stotine vrst vzdolž Kaspiškega morja.

Pavel je bil še mladenič in že so se ljudje čudili njegovi gorečnosti in plemenitosti; vsem se je zdelo, da časti le večajo njegova lepa svojstva.

Kmalu po svoji umestitvi se je napravil na pot po vsej svoji vladikovini, da spozna potrebe naroda. Na to pastirsko potovanje je vzel sabo dva starejša svečenika, nadejajoč se, da mu bosta s svojim izkuštvom v korist. Kmalu sta ga v marsičem razočarala in tedaj si je moral priznati, da ju bo mogel uporabljati le kot nekako podporo svojemu spominu ali kot tajnika; saj njegove strastne gorečnosti za božjo stvar niti poimeti nista mogla. Kristovo življenje mu je bil vzor, po katerem se je hotel ravnati mladi vladika, in vsaka muka in težava ga je veselila, ki mu jo je povzročilo posnemanje tega ideala. Svečenika sta bila mnjenja, da tako trdo delo škofu ni v čast; zamerila sta mu, da pušča v nemar »ugled in dostojanstvo«, kar je njima pomenilo toliko kot udobno in dobro življenje. Najprej sta hudo godrnjala radi nepotrebnega napora; in na videz sta imela prav, kajti vladika je pri svoji misli res povsem pozabil na samega sebe; na nadaljnji poti se je zdelo, da njegovo telo usiha in kopni v ognju gorečnosti.

Ko je prispel do skrajnega južnega konca svoje vladikovine, si je najel ladjo in se je polagoma vozil proti severu, da poseti vsa ribiška naselja vzdolž obrežja.

Neko popoldne je po trdem jutranjem delu počival na krovu; ladjica je bila usidrana daleč od obrežja, ker je bila voda plitka in je bil vetrič izdihnil v soparici tistega dne.

Prej so terni oblaki začrneli krajino, nenadoma pa je zasijalo vroče solnce in škof je zagledal nekaj streh, ki so se rožnato bleščale tam daleč v solnčnem soju.

»Kakšen kraj je to?« je vprašal kapitana.

»Mislim, da mu pravijo Krasnovodsk.« je odgovoril zapovednik ladje no kratkem premisleku. »nezdete med gorami in morjem, menda kakih sto duš v vsem.«

»Sto duš.« je ponavljal vladika, »daleč od sveta; to selo moram obiskati.«

Duhovnika sta skomignila z rameni, a črhnila nista ni bele ni črne; vedela sta, da bi nič ne zaleglo, ko bi se branila ali nasprotovala. A takrat jima je skočil kapitan na pomoč.

»Do vasi je petindvajset vrst.« je dejal. »in mornarji so izmučeni. Sicer pridete tja prav lahkodno, ali za vrnitev bo trda, ker bo zanihal veter z morja in bo težko veslati proti sapi.«

»Jutri je nedelja.« je odločil vladika, »in mornarji bodo lahko počivali. Prosim, kapitan, zapoveste jim, naj pripravijo čoln. Saj bi Vas radi samega sebe ne prosil.« je hitro dodal.

Kapitan je razumel; spustili so čoln v vodo in čez nekaj ur jih je majhno jadro privleklo do kraja.

Iermontov, zastavni krmar, je stopil takoj v plitko vodo in ponesel škofa na svojih plečih na breg, da bi si ne zmočil nog. Svečenika sta se izkrcala kakor sta vedela in znala.

Pri prvi koči je vprašal škof mužika, ki je sekal dračja, kje je cerkev.

»Cerkev.« je ponovil kmet, »tu je ni.«

»Ali nimate svečenika tukaj?« je pozvedoval škof.

»Kdo je to?«

»Gotovo imate tu koga.« je odgovoril škof, »ki tolaži umirajoče in z njimi moli, ki streže bolnikom, pomaga ženam in deci.«

»Seveda ga imamo.« je potrdil starec in se vzravnaval; »imamo svetega moža.«

»Svetega moža.« je povzel vladika. »Kdo pa je to?«

»Oh, dober človek je, pravi svetnik.« je hitel stari mužik, »kdorkoli je v sili, vsakemu pomore.«

»Ali je kristjan?«

»Mislim, da ne bo.« je odkimal starec. »Nikoli še nisem slišal tega imena.«

»Ali mu plačate usluge, ki vam jih stori?« je vprašal škof.

»Ne, ne.« je bil odgovor. »ničesar noče vzeti.«

»Kako pa potem živi?« se je začudil škof.

»Kakor mi vsi; dela na svojem vrtnu.«

»Pokaži mi, kje stanuje, daj!« je velel škof vladiku. Starec je odložil seširo in vodil tuja med kočami, ki so bile raztresene po obrežju.

Čez nekoliko trenutkov sta prišla do koče, ki je stala sredi z obravnavanega vrta. Slišala je vsem drugim kočam v selu, poznala se ji je revščina, poznale vse prestane navihite in kazala je vse rebra, ne da bi se trudila jih skrivati.

Starec je odprl dveri:

»Prišli so gostje, Ivanuška.« je dejal in se umeknil, da bi mogel škof s svojim duhovnim spremstvom vstopiti.

Vladika je zagledal pred seboj visokega, slokega šestdesetletnega moža, ki je bil obložen napol kakor kmet, napol kakor ribič; nosil je običajni ovčji kožuh in visoke ribiške čevlje. Samo eno je bodlo na njem v oči: njegovi srebrni lasje in brada so se divno razlikovali od zagorele polti; oči so mu bile bistre, modre in mirne.

»Vstojte, presvetli.« je dejal, vstopite! in hitro je osmuknil z rokavom stol za škofa in ga postavil predenj z nizkim nokirom.

»Hvala.« je rekel škof in se usedel, »malo truden sem in počitek se mi bo prilegel. Pa tudi ti sedi.« je pristavil, ker »svetnik« je stal pred njim s sklonjeno glavo spoštljivo in ponižno. Ivan ni črhnil besede, primeknil je stol in sedel.

»Začudil sem se.« je začel škof, »ko sem izvedel, da tu nimate ne cerkve ne duhovnika; vaščan, ki mi je pokazal pot; niti vedel ni, kaj pomeni beseda kristjan.«

Sveti mož ga je strpljivo gledal, a ni zinil besede. Škof je torej nadaljeval:

»Ti si kristjan, kajne?«

»Dosedaj še nisem slišal tega naziva.« je odgovoril »sveti mož.«

Škof je namršil obrvi.

»Kako pa potem hodiš k revnim in bolnim, ki so v sili?« je pozvedoval.

»Zakaj pa jim pomagáš?«

Svetnik ga je gledal nekaj hipov, nato pa je mirno odgovoril:

»Pomagali so tudi meni, ko sem bil mlad in pomoči potreben.«

»Kakšne vere pa si?« je vprašal vladika.

»Vere.« je začudeno ponavljal starec. »kaj pa je vera?«

»Imenujemo se kristjane.« ga je poučil škof, »ker se je Jezus, utemeljitelj naše vere, imenoval Krist. Jezus je bil Sin božji in je prišel z nebes z blagovestjo, učil je ljudi, da so otroci božji in da je Bog ljubezen in dobrotar.«

Starčkovo lice se je razjasnilo in se je sklonil naprej:

»Povejte mi kaj o njem, prosim.«

Škof mu je povedal zgodbo o Jezusu, in ko je končal, je starec vzkliknil:

»Kako divna povest! Nikoli nisem slišal, nikoli si še nisem predstavljaj take povesti.«

»Ko se vrnem spet domov.« je obljubljal škof, »vam pošlem svečenika, ki vam postavi cerkev, kjer boste molili Boga, in ki vam pove vso zgodbo o trpljenju in smrti nebeškega Učitelja.«

»Storili boste dobro delo.« je zatrjeval starec, »veselilo nas bo, če ga bomo mogli pozdraviti med nami.«

Škofa je ganila poslušalčeva odkrita priprostost.

»Preden odidem«, je dejal, »in oditi moram kmalu, bi Ti rad povedal molitev, ki jo je bil Jezus priporočil svojim učencem.«

»Zelo rad bi jo slišal.« je mirno dejal starec.

»Poklekni torej in ponavljaj, kar bom govoril, ker sva si brata v ljubezni Gospodovi.« To rekši, poklekne in starec se spusti kraj njega na kolena, sklene roke, kakor jih je sklenil škof, in ponavlja stavke, ki prihajajo iz škofovih ust.

»Oče naš, ki si v nebesih, posvečeno bodi Tvoje ime.«

Ko je bil ponovil starec te besede, je škof nadaljeval:

»Pridi kraljestvo Tvoje. Zgodi se volja Tvoja, kakor v nebesih, tako na zemlji.«

Vnetost, s katero je starec govoril besede »zgodi se Tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji.« je bila zares genljiva.

Škof je nadaljeval:

»Daj nam danes naš vsakdanji kruh. In odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom.«

»Daj... daj...« je ponavljal starec, ki je bil brzkone pozabil besede.

»Daj nam danes naš vsakdanji kruh. In odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom.«

»Daj in odpusti.« je dejal končno starec. »Daj in odpusti.« in škof, ki je uvidel, da je starčev spomin opešal, je nadaljeval z molitvijo:

»In ne uvedi nas v izkušnjo, marveč reši nas zlega.«

Zopet je ponovil starec besede s čudovito gorečnostjo: »In ne uvedi nas v izkušnjo, marveč reši nas zlega.«

In škof je končal:

»Ker Tvoje je kraljestvo in moč in slava na veke. Amen.«

Starčev glas je zvenel strastno vneto, ko je molil: »Ker Tvoje je kraljestvo in moč in lepota na veke in veke. Amen.«

Vladika je vstal in njegov gostitelj je sledil njegovemu primeru. Ko mu je škof pomolil roko, jo je zagrabil z obema rokama, rekši:

»Kako se Vam le kdaj dostojno zahvalim za krasno povest o Kristu; kako se Vam utegnem kdaj primerno zahvaliti, da ste me naučili Njegovo molitev?«

Kakor da se je bil zamaknil, je ponavljaj besede: »Pridi kraljestvo Tvoje. Zgodi se Tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji...«

Škofa je genila starčkova spoštljiva gorečnost, zato je bil zelo priazen. Položil je svetniku roko na rame in dejal:

»Brž ko pridem domov, Vam pošlem duhovnika, ki Vas bo naučil več, mnogo več, nego sem Vas utegnil naučiti jaz; povedal Vam bo vse, karkoli bi radi izvedeli o naši veri — razkril Vam bo ljubezen, v kateri živimo, in nado, v kateri umiramo.«

Preden ga je mogel zadržati, je starec sklonil glavo in mu poljubil roko; in solza ganjenja se mu iskrla v oči, ko mu je izkazal svoje spoštovanje.

Spomnil se je škofa, da obrežja in ko se je vladika obotavljal, čakajoč krmarja, da ga »onese v čoln, je »sveti mož« pristopil, vzel škofa v naročje, pregal z njim vodo in ga spoštljivo posadil na blazino, kakor da je bil majhno dete, tako da sta se začudila škof in Iermontov, ki je zamrmral:

»Ded je močan kot mlad mož.«

Še dolgo potem, ko je bil čoln odri-nil od kraja, je stal starec na obrežju in mahal škofu in njegovemu spremstvu z rokami v slovo; ko pa so bili že daleč na morju, no drugem obratu čolna, se je obrnil in stonal proti svoji koči, kjer jim je izginil izpred oči.

Kmalu nato se je škof okrenil k svojim svečnikom in dejal:

»Kako zanimiv doživetje! Kako diven starec! Ali nista opazila, kako goreče je molil molitev Gospodovo?«

»Nevedni so kot svine.« je vzkliknil drugi duhovnik, »niti živa duša v vasi ne zna čitati ali pisati; pogani so, barbari. Nikoli niso še slišali o Kristu in ne vedo, kaj pomeni beseda »vera.«

Škof ga pogleda in ne zine besede. Brzkone si je rajši mislil svoje.

Bila je že črna tema, ko so prispe-li do ladje. Takoj so se odpravili spat v svoje kabine, ker so bili res hudo izmučeni.

Škof je spal šele nekaj uric, ko ga zbudi mlajši svečenik; stresel ga je rekoč:

»Hitro stopite na krov, hitro, presvetli, nekaj nenavadnega se je pripetilo, luč sveti na morju in nihče ne ve, kaj to pomeni!«

»Luč.« je vzkliknil škof, ko je vstal in se začel oblačiti.

»Da, luč na morju.« je ponavljaj svečenik; »a pridite hitro, prosim kapetan me je poslal po Vas!«

Ko je prišel škof na krov, je gledal kapitan s svojim nočnim daljnogledom čez morje proti obrežju, kjer je brlela luč prav nad morsko gladino; zdelo se je, da je bilo do nje nekaj sto korakov.

»Kaj je to?« je vzkliknil škof ves začuden, ker so se vsi mornarji gnetli pri ograji in bulili v luč.

»Kaj je to?« je ponavljaj malo sirovo kapitan, ker je bil močno ganjen. »To je mož s sivo brado; v desnici drži svetilko in brodi po vodi.«

»Saj nihče ne more hoditi po vodi.« je menil škof vladiku. »To bi bil čudež.« je pristavil očitačoče.

»Čudež ali ne,« ga je zavrnil kapitan in odstavil daljnogled, »kar vidim, vidim, in mož bo kmalu tukaj, ker prihaja baš sem. Na, pa ti poglej,« je pomolil daljnogled mornarju.

Luč je res migljala bliže in bliže, kakor da jo nosi roka. Mornar je bil jedva primeknil daljnogled očem, že je vzkliknil: »Res je tako! Mož, ki prihaja baš sem. Na, pa ti poglej,« je bil danes popoldne prinesel presvetlega v čoln.

»Bog se nas usmili,« sta se križala svečenika.

»Čez nekaj hipov bo tu,« je pristavil mornar, »hitro se bliža.«

In res, skoraj v istem trenutku je starec prispel do ladje in stopil čez nizko ograjo na krov.

Spričo tega sta svečenika pokleknila, misleč, da se je zgodil čudež, in vsi mornarji s kapitanom vred so jima sledili; le škof je stal osupel med njimi in ni vedel, kaj bi naj storil.

»Sveti mož« je pristopil, pomolil škofu svoje roke in rekel: »Bojim se, da sem Vas vznemiril, presvetli; a jedva ste me bili zapustili, že sem opazil, da sem pozabil del tiste lepe molitve, in nisem mogel prenašati misli, da boste odšli in menili, da nič ne maram za vse to, česar ste me bili naučili; in tako sem prišel, da Vas prosim: pomozite še enkrat moji pameti.«

»Spominjam se prvega dela molitve in zadnjih besed, kakor da sem jih vedel vse svoje življenje in jih nosil v duši, toda srednji del sem pozabil...«

»Pomnim še: »Naš oče, ki si v nebesih, posvečeno bodi Tvoje ime. Pridi kraljestvo Tvoje. Zgodi se volja Tvoja, kakor v nebesih, tako na zemlji.« Nato pa vem le še to: »Daj in odpusti, in konec. In ne uvedi nas v izkušnjo, temveč reši nas zlega. Ker Tvoje je kraljestvo in moč in lepota na veke in veke. Amen.«

»A pozabil sem nekaj besed sredi molitve; ali bi mi ne hoteli povedati zadnji del še enkrat?«

»Kako si prišel k nam?« je vprašal škof v neznanem začudenju. »Kako da si hodil po vodi?«

»Oh, to je lahko.« je odgovoril starec, »vsak lahko to stori; karkoli ljubite in v kar verniete na tem svetu, to ljubite tudi Vas. Mi ljubimo vodo, ki nam vsako stvar očisti in in osladi in ki se nikdar tega dela ne naveliča, in v zameno ljubi vodo nas. Vsak lahko po njej hodi. Toda — ali bi ne hoteli me naučiti tiste lepe molitve, ki jo je bil Jezus priporočil Svojim učencem?«

Škof je odkimal in dejal s tihim glasom, kakor da govori sam s seboj:

»Mislim, da te ne morem ničesar več naučiti o Jezusu Kristu. Ti večinoma vse to že znaš. Želel bi si le...«

rčno voščilo za Novo leto 1931

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem želé:

JOSIP MAJDIČ restavracija »Grajska klet« Maribor Grajski trg	FRANC ZIDARIČ modni salon Maribor Stolna 5	FRANC BELLE tobačna trafika in trgovina s papirjem Maribor Meljska 14	ZLATA BRIŠNIK trgovina s papirjem in galanterijo, knjigarna založništvo razglednic Slovenska 11 Maribor Gosposka 34
TEREZIJA PAULIČ gostilna »Pri glavni pošti« Maribor Stolna ulica	Franc Kormann galanterija, pletenine, igrače in drobnine: Na veliko — na drobno Maribor Gosposka ul. 3		MARIJA BRAČKO bonbonijera Maribor Gosposka 32
LINA GOLOB strojna pletarna Maribor Orožnova 6	JAKOB PREAC manufaktura Maribor Gosposka 8	A. PLATZER trgovina s papirjem in knjigoveznica Maribor Gosposka 3	JOSIP KAVČIČ špecerija Gosposka 1 Maribor Glavni trg
DRAGOTIN ČUTIČ-eva VDOVA puškar in trgovina s strelivom Maribor Slovenska 18	Jakob Lah modna in konfekcijska trgovina Maribor Glavni trg 2		MARIJA KOŠTOMAJ gostilna Maribor Mlinska 36
ALOJZIJ in IVANA RAČIČ restavracija »Gambrinova dvorana« Maribor	IVAN KROIS čevljarska delavnica Maribor Koroška 18	FRANC MIKL čevljar Prodajalna: Vodnikov trg 2 Delavnica: Vrbanova ul. 22 Maribor	JOSIP in FANIKA GAJŠEK gostilna Maribor Mlinska 9
IVAN in HELENA KVAS klobučarna Maribor Aleksandrova 32	M. Verhunc špecerija in delikatesa ter glavna zaloga kvasa »Savski Marof« Maribor Maistrova 17		HOTEL »ZAMOREC« Pavla Jančar Maribor
IVAN LEGAT specijalist za pisarniške stroje Maribor, Ljubljana, Vetrinjska ul. 30 Prešernova ul. 44 tel. 2434 tel. 2636	J. TRPIN manufakturna trgovina Maribor Vetrinjska ul. 15	PIHLAR SREČKO manufakturna trgovina Maribor Gosposka ul. 5	ANTON TAVČAR tovarna mesnatih izdelkov Maribor Jurčičeva ul. 3
KARL JANČIČ manufaktura Maribor Aleksandrova 11	Medić — Zankl tovarne olja, lakov in barv, družba z o. z. Podružnica Maribor Glavni trg 20		MORIC DADIEU mehanik popravljalnica živalnih in pisalnih stro- jev, gramofonov, koles in avtomobilov. Maribor Vetrinjska 11
HARTINGER & DRUG pekarna Maribor Aleksandrova 29	IVAN SOJČ kipar Maribor Razlagova 22	»EXPEDIT« mednarodna špedicija lastnik: Franjo Gregorič Maribor Cankarjeva 26	ADOLF BERNHARD mlekarna Aleksandrova 51 Filiala: Koroška 10
FRANC ČELAR gostilna »Stara pošta« Maribor Nasproti glavnega kolodvora	Dolček & Marini manufaktura Maribor Gosposka ulica		ERNEST in ANA BIRTIČ restavracija »Pri klavnic« Maribor Ob brodu

Srčno voščilo za Novo leto 1931

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem želé:

J. N. ŠOŠTARIČ veletrgovina z manufakturo Maribor Aleksandrova c. 13	KUHAR & HROVAT modna in manufakturna trgovina Maribor Aleksandrova c. 9	JOSIP ŠEREC lastnik: kavarne »Jadranc« modne trgovine Maribor Aleksandrova cesta	Eksportna hiša »LUNA« lastnik: A. Pristrnik Maribor Aleksandrova 19
JOSIP SULIČ čevljarski mojster Maribor Aleksandrova c. 30	Justin Gustinčič mehanična delavnica in trgovina Maribor Tattenbachova ul. 14		JOSIP STERNAD puškar Maribor Aleksandrova 18
FRANC TRAFENIK restavracija in kavarne Maribor Meljska cesta 18	ALOJZ in ANTONIJA SENICA gostilna in kavarne »Plzenski dvor« Maribor Tattenbachova ul. 5	FRANKO GROBELŠEK jun. trgovina z meš. blagom pri beli »Kroglic« FRANC GROBELŠEK sastopstvo: Paromlin - Čakovec Maribor	»NADA« splošno čevljarstvo r. s. z o. z. Maribor Koroška c. 34
F. M. VOGRIN gostilna »Krčevinski dvor« Maribor Aleksandrova c. 79	Industrija »Karo« čevljev DRAGOTIN ROGLIČ Maribor Koroška cesta 19		TVORNICA PERILA A. DURJAVA Maribor Gregorčičeva ul. 24
MAKS BRAČIČ manufakturna in modna trgovina MARIBOR Aleksandrova c. 40 Meljska c. 2	KARL PREIS trgovina s pohištvom in preprogami Maribor Gosposka 20	ŠTEFAN KOTER pohištveno mizarstvo Maribor Mlinska ul. 29	PETER TOMAŽIČ sodarstvo Maribor Cvetlična ul. 35
SAFRAN MARTIN črko-, soboslikar, pleskar in ličar Maribor Frančiškanska ul. 12	L. Ornik manufakturna trgovina Maribor Koroška cesta 9		FRANC MERHAR pekarna Maribor Vojašniška ul. 10
L. SMREKAR mesarija Maribor Tattenbachova ul. 2	A. REČNIK konces. elektrotehnično podjetje Telefon 2447 Maribor Pobrežka 6	KAROL KRESNIK trgovina z mešanim blagom Maribor Frankopanova 42	JOSIP MERNIG trgovina z mešanim blagom Maribor Ptujška cesta
FRANJA FIJAVŽ trgovina z mešanim blagom Maribor Frankopanova 10	Kavarna »Astorija« LOJZE STREHAR Maribor		DIBELČAR BENJAMIN kleparstvo Maribor Frankopanova 23
JOŽEF DRAŽ mesarija Maribor Radvanjska cesta 5	MIRKO WUTTE mesarija Maribor Frankopanova 33	JOS. KLIMA trgovina z mešanim blagom Maribor Frankopanova 35	GOVEDIČ FRANC čevljar Maribor Frankopanova 10
ADOLF KOS trgovina z južnim sadjem Maribor stojnica Glavni trg Vetrinjska 8	S. Amon konfekcija, šivalni-, pletilni stroji, gramofoni, gramofonske plošče, kolesa i. t. d. Maribor Glavni trg 5		»IDEAL« Parna in kemična pralnica Centrala: Frankopanova 9 Podružnica: Vetrinjska 7, Tel. 2480 Maribor

Srčno voščilo za Novo leto 1931

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem želé:

LEŠNIK SLAVKO kolarstvo izdelovanje karoserij Maribor Taborska ul. 10	FRANC WEILER BILLERBECKOV naslednik trgovina z barvami Maribor Gosposka ul. 29	VEKOSLAV TERZER krojaški atelje »Elegance« Maribor Aleksandrova c. 48	FRANC SAKS elektrotehnično podjetje Maribor Aleksandrova c. 48
R. KRŽNIČ gostilna »Pri zelenem vencu« Maribor Dajnкова ul. 10	Ivan Kravos zaloga in izdelovanje potnih kovčkov in torb Maribor Aleksandrova cesta 13		ERNST GERT steklarna Maribor, Gosposka ul. 13
A. JAKAC čevljarna Maribor Slovenska ulica 26	FRANC KAGER, nasl. izdelovalnica srebrnine in medenine, umetna livarna, kovinsko tiskanje in brušenje Maribor Vetrinjska ul. 30	FRANC AMBROŽIČ črkoslikar in pleskar Maribor Grajska ul. 3	IVAN SLUGA veletrgovina s surovinami in tovarni prevozi Maribor Tel. 2272 Tržaška 5
F. MICHELITSCH modna trgovina za dame in gospode. Pribor za krojače in šivilje. Maribor Tel. 2128 Gosposka ul. 14	Bogomir Divjak trgovina dvokoles in športnih potrebščin, mehanična delavnica in tvornica otroških vozičkov Glavni trg 17 MARIBOR Ključavničarska ul. 1		M. JANEŠ manufakturna trgovina Maribor Kralja Petra trg 9
JOSIP ŽUNKOVIČ krznar Maribor Vojašniški trg 8	JAKOB ZOLLENSTEIN-ov nasl. ŠTEFAN GODEC spec. izdelovalnica vseh vrst škornjev in ortopedičnih čevljev Maribor Slovenska ul. 12	JAKOB SENEKOVIČ slikar in pleskar Maribor Vojašniška ul. 13	GOSTILNA ILGO Studenci pri Mariboru
JOSIP KARNIČNIK Maribor Glavni trg 11	M. Berdajs trgovina s specerijskim blagom in semeni Maribor Trg svobode		A. M. BERANIČ gostilna »Mesto Trst« Maribor, Tržaška cesta 8
J. M. NEKREP gostilna »Dravograd« Maribor Smetanova ul. 54	FRANJO KOREN pekarna Maribor Smetanova ul. 51 Rotovski trg	JOSIP KIRBIŠ mesar Maribor Gosposka ul. 23	VILKO BLATNIK izdelovalnica vsakovrstnih čevljev (V Vlahovičevi palači) Maribor Meljska c. 2
HORVAT IVAN čevljarski mojster Maribor Prešernova 1	Knjigarna tiskovne zadruge podružnica Maribor Aleksandrova c. 13		ADALBERT GUSEL velečigarnja, izdelovanje likerjev in sadnih sokov Maribor
OLGA ČERNE modni salon Maribor Cankarjeva ul. 1	IVAN KOS gostilničar Cvetlična u. 11 in mesarija v Radvanju	ANDREJ MACAROL pekovski mojster Maribor Meljska 14	JOSIP JAKLIČ carinsko posredništvo Maribor Meljska c. 1
Trafiika MAVER Maribor Tržaška c. 1	Franjo Maier manufakturna trgovina Maribor Glavni trg 9		KOSTA VUKAŠINOVIČ trgovina s čevlji Maribor Aleksandrova c. 13

Srčno voščilo za Novo leto 1931

vsem trgovskim pritellem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem želé:

RADO TIPEL specialna trgovina bonbonov Maribor Kralja Petra trg 9	FRANC SCHOBER magdalenska parna pekarna Maribor Kralja Petra trg 2	BENKIČ & GOMILAR specialna izdelovalnica vsakovrstnih čevljev Maribor Frankopanova 8	JAKOB MULAVEC zaloga ur, zlatnine in srebrnine ter optičnih predmetov Maribor Kralja Petra trg 1
IVAN BERANIČ krojač Maribor Taborska ul. 18	I. Mariborska Delavska pekarna r. v. z. o. z. Maribor Tel. 23-24 Tržaška cesta		F. KAUFMANN trgovina s specerijo in deželnimi pridelki Maribor Kralja Petra trg 1
R. DETIČEK mesarija Maribor Frankopanova 35	JOSIP DOGŠA splošno čevljarstvo Maribor Tržaška 3	KRISTINA VOLLGRUBER gostilna in kavarna Maribor Frankopanova 17	ANTON MARČINKO krojaštvo za gospode, dame in vojaštvo Maribor Stritarjeva 18
J. HOCHMÜLLER tovarna bučnega olja Maribor Tel. 2339 Taborska 7	Splošna stavbena družba Maribor		VIKTOR VIHAR mesarija Maribor Ruška 8
FRANJO REICHER krojaški mojster Maribor Tržaška 18	VIKTOR AVBERŠEK modno krojaštvo za gospode, dame in uniforme, specialist usnjatih oblek Maribor Državna c. 24	MAKSO MILIČ vinarna - delikatese Maribor Betnavska c. 23	KARL ŽERJAL trgovina s mešanim blagom Maribor Ruška 37
S. TEMENT trgovina z mešanim blagom Maribor Magdalenska ul. 32	Pugel & Rossmann veletrgovina z vinom Maribor Trg svobode		ANTON in Marija GLAS pekarna Studenci Krpanova 19
JOSIP PESEK trgovina z mešanim blagom Maribor Fochova ul. 13	FANI LOTRIČ trgovina z mešanim blagom Maribor Betnavska cesta 39	M. FARIČ trgovina z mešanim blagom Maribor Betnavska cesta 31	M. RANTAŠA trgovina z mešanim blagom Studenci Aleksandrova 47
ANTON FEIERTAG parna pekarna Maribor Betnavska 43	M. RENČELJ trgovina in gostilna Maribor Pobrežje	IVAN KLANČNIK mizarstvo Maribor Telefon 2319 Mejna ul. 6	HENRIK MULEC parna pekarna Studenci Na obrežju 3
MIKEC MIHAEL pekarna Maribor Kettejeva ul. 22	JOSIP RATAJC kleparski mojster Maribor Pobrežka 8	ALOJZIJA DERGAS gostilna Maribor Koroška cesta 48	ANTON VÖLKER parna pekarna Studenci Slomškova ul. 9
JOSIP HRASTNIK inštalater Maribor Kralja Petra trg 9	Ida Stickler »Kavarna Centrale« Maribor Gosposka ulica		LUDVIK ŠPUREJ gostilna in mesarija Studenci

Srčno voščilo za Novo leto 1931

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem želé:

M. JAHN modistinja Maribor Stolna 2	ALOJZ in ALOJZIJA KÄFER kavarna »Rotovž« Maribor Rotovški trg 5	ANTON BRÄUER trgovina z delikatesami in zajtrkovalnica Maribor Aleksandrova 17	ANTON PAŠ modna trgovina Maribor Slovenska 4
MARKO ROSNER veletrgovina z manufakturo Maribor Slovenska 13	Mariborska tiskarna Maribor		JOSIP ČEBOKLI parna pekarna Maribor Glavni trg 9
JOSIP ŠINIGOJ trgovina z delikatesami Maribor Aleksandrova 18	KLANJŠEK FRANJO manufaktura, usnje, špecerija Maribor Glavni trg	K. GRÄNITZ krznar Maribor Gosposka ul. 7	JOSIP KREML trgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom. Dnevno praženje žlahtnih ka- vinih mešanic Maribor Meljska cesta 9
FELIX SKRABL manufakturna trgovina Maribor Gosposka 11	Fr. Bernhard-ov sin: Imejitelj Gustav Bernhard Zaloga stekla in porcelana Maribor Aleksandrova cesta 17		KARL ROBAUS pekarna Maribor Koroška 24
FRANC in Marija ZEMLJIČ hotel in restavracija »OREL« Maribor	I. M. DOLNIČAR pivovarniška restavracija Maribor Aleksandrova 3	KATICA KOTNIK - GOLOB kavarna »Bristole« Maribor Vetrinjska 17	PETER KOLARIČ čevljarski mojster Maribor Meljska 33
ANDREJ HALBWIDL restavracija »Stara pivovarna« Maribor Jurčičeva ulica	Jakob Perhavec tovarna za izdelovanje likerjev, des. vin in sirupov Maribor Tel. 25-80 Gosposka ulica 9		ALOJZ STUMPF zlatar MICI STUMPF šivilja Maribor Koroška 8
LUDOVIK SABUKOŠEK Prva Mariborska tovarnica za firneže, lake in emajlne barve Maribor Jurčičeva ul. 9	JOS. ULLAGA nasl. J. SZINICZ manufakturna trgovina Maribor Aleksandrova 21	EMAN ILICH elastičarna Maribor Aleksandrova 40, Slovenska 5	FRANC LEPOŠA dvokolesa, gramofoni in šivalni stroji Maribor Glavni trg 1
J. Waldacher-jev nasl. WILJEM WREGG trgovina s čevlji Maribor Slovenska 6	Tomo Majer kolodvorska restavracija Maribor		PAVEL HERIČKO lončar in izdelovatelj peči Maribor Tattenbachova 6
VALENTIN SENEKOVIČ krojaški atelje Maribor Mlinska 9	OBLAČILNICA »DRAVA« Maribor Frančiškanska 21	Z. ANDERLE specijalna trgovina za živila Maribor Gosposka ul. 20	M. KS USSAR kleparstvo in inštalater Maribor Gregorčičeva 17
	Veletrgovina H. J. Turad Maribor Aleksandrova cesta 7		I. PREAC manufakturna trgovina Maribor Glavni trg 13

Srečno voščilo za Novo leto 1931

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem želé:

MARTIN STADLER trgovina z mešanim blagom Maribor Tržaška c. 54	IVAN ŠENK splošno čevljarstvo Maribor Tržaška c. 1	MAKS PUCHER modni predmeti za dame in gospode, perilo, platno, belo blago, pletenino in drobno blago Maribor Gosposka 19	S. J. Fabjan delikatesa in zajutrkovalnica Maribor Aleksandrova c. 31
Josip Govedič trgovina drv in premoga Maribor Prešernova ul. 19	Rudolf Kiffmann sestni stavbenik Maribor Meljska cesta 25		Jugu d. z o. z. trgovina koles, motorjev in vseh nado- mestnih delov Maribor Tattenbachova ul. 14
Rudolf Kalle mehanik, pisalni stroji Maribor Celje	Avzug Žlahtič prodaja amerik. mineral. olja in kemi- kalij Maribor Grajski trg 1	Josip Marek gostilna Maribor Mlinska ulica	Illč & Tichy elektrotehnično podjetje Maribor Slovenska 16
VINKO PLOHL Gostilna »Lovski dom« Tezno	Stavbeno podjetje FRANJO ŠPES in sli Maribor Tržaška cesta		PETER JELENC umetni mlin in žaga Pekro
DRAGO FRIC modno krojaštvo za dame, gospode in vojaštvo Slov. Bistrica	Toporiš Konrad modno krojaštvo Slov. Bistrica		ANTON PEMIČ trgovina z mešanim blagom Slov. Bistrica

Galanterija, drobnarije, parfumerije,
papir, pletenine, vrvarski izdelki,
grača, okrasni in svečice za božično drevo
itd. na debelo in na drobno

DRAGO ROSINA
Maribor — Vetrinjska ulica 26

ZA VSAKOVRSNE VOZNIJE.

gostovanja, potrebe itd. se priporoča
lastnik 6 sedežne limuzine znamke
Stömer, na stojišču Trg svobode, s
številko 718, Kvitko.

Srečno in veselo Novo leto
želi

Pristovnik Karol
čevljarji mojster
Slov. Bistrica

Kupim takoj

en par konjev če mogoče črne.
5 do 7 letne, zdrave, konji mo-
rajo voziti teže pa tudi kočijo.

Ponužbe na
Veletrgovina s sirovinami in
prevoz tovora

Ivan Sluga
Maribor, Tržaška c. 5

Telefon 2272

3968

Za novo leto skrbi za stanovanje

Preproge, predposteljniki, kuhinjski predposteljniki, linoleji, dolge
preproge, pregrinjale, stenske preproge, zavese, pralne tkanine za
zavese. Namizni prtli, postelne garniture, stori, dvojne postelne pregrin-
jalke, prešite odeje, odeje iz puha, flanelaste in volnene odeje, blazine,
pernice, vložki, žimnice, otomane, damastove namizne garniture in bri-
sače. — Vse vrste lesenega, tapetiranega, železnega in medenega pohi-
štva. — Posteljina, postelne vzmeti, puh, žima l. t. d.

Prost ogled! K nakupu se ne sili! Ceniki zastoni!

Največja spec. trgovina s pohištvom, posteljino in preprogami

KAROL PREIS
MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 20

Veselo in srečno
Novo leto 1931!

DRAGO ROSINA
zaloga galanterije
Maribor, Vetrinjska 26

3967

MALIOGLASI

Velika zaloga kuhinjske posode.
 Hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. — Vsaki gospodinjki znana prvovrstna emailirana posoda znamke »Herkules«, la aluminijeva litoželezna in posteklena posoda. — Nadalje mlince za meso, orehe, kavo, mak in poper. — Tehnice za kuhinjo in mero-preizkusne za trgovce z uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za ogelje, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. — Likalnike. — Razne oblike za vsakovrstno pečivo. — Kutije za špecerijo in dišave. — Kotličke in šibe za sneg. — Solnike, kangle za mleko, cedila za juho, čaj, testo in salato. — Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krompir. — Samovare »Phöbus« in druge vrste. — Škafekroglice in ovalne. — Lonce za kuhanje perila in perilnice. — Jedilno orodje in žlice vseh vrst. — Jedilne servise iz porcelana raznih izpeljav. — Kuhinjske garniture iz kamenine in porcelana. — Krožnike iz porcelana in kamenine. — Umivalne garniture in vse vrste steklenih robe ter pletene košare in cekarje. Obče znana specialna trgovina s kuhinjsko posodo A. Vicel se nahaja sedaj samo v Gosposki ulici št. 5. XXX

Spalne sobe,
 politirane, najmodernejše, ugodno prodam. Mizarstvo Rudolf Kompara, Aleksandrova c. 48. 3106

Vozički za lutke
 Din 75.—, 85.—, 110.—, 140.— itd. Eksportna hiša »Luna«. XLVIII

Premog Peklenica
 brez smrada in kamenja, malo pepela. Po vozovih Din 38.— franko dom. B. Guštin, Cankarjeva 24, telefon 2499.

Gramofone, šivalne stroje,
 otroške vozičke in kolesa popravljajo najboljša specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14. Nasproti Narodnega doma. 602

Sobo in črkoslikanje,
 vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Stanovanje
 sestojee iz velike sobe, kuhinje, shrambe, drvarnice in vrta v Orehovi vasi št. 63 oddam takoj v najem. Leži tik železniške postaje Orehova vas Slivnica. 3843

Elegantne sani na prodaj.
 M. Obrat, Maribor, Loška ulica 15, telefon 2094 3819

Sanke
 prima s sedežem s podlogo, enosednežne Din 115.—. Eksportna hiša »Luna«. XLVIII

TRENCH COAT

za
 dame in gospode
 IDEALNO OBLAČILO
 za
 zimo in leto!

L. ORNIK
 KOROŠKA 9.

Najboljša
 in najcenejša dalmatinska vina, bela in črna, dobite le v prvi dalmatinski kleti v Mesarski ulici 5. (Pod Glavnim trgom.) 38

Gugalni konji
 masivni iz lesa Din 125. Eksportna hiša »Luna«. XLVIII

Prodajam drsalke, smoking,
 hlače, čevlje, umivalnik, predalnik, okvirje, karnise itd. Starinarna Peteln, Maribor, Orožnova 1. 3861

Kam pa na Silvestrov večer?
 Vsi v gostilno »Vurberg« pri starem mostu, Dravska ulica 13. Priznana pristna vina in prvovrstna kuhinja. Koncert s prosto zabavo. Za obilen obisk se priporoča gostilničarka 3865

Polednja klobas.
 Jutri 31. decembra in na Novo leto bo v gostilni Dravograd Smetanova ulica 54 pojedina domačih klobas. Za obilen obisk prosita gostilničarja J. in M. Nekren. 3866

Abonentje,
 ki želijo v novem letu cenejšo in prav dobro domačo hrano, naj se oglašijo pri A. Senica, Tattenbachova 5. 3924

Oddam v najem
 popolnoma urejeno kolarsko delavnico. Hiter, Selnica ob Dravi. 3931

Suha bukova drva
 in cepanice, z dovozom na dom prodaja Gnilšek, Razlagova ulica 25. 3930

Najboljša in najcenejša
 štajerska in dalmatinska vina dobite v staroznani gostilni pri »Zvezdi« in novo urejeni dalmatinski kleti na Koroški cesti 48. Za obilen obisk se priporoča Alojzija Dergas. 3922

Elektroinstalacije,
 montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najceneje izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Prazno sobo,
 veliko, parketirano, v sredini mesta, električna luč, oddam solidni mirni stranki brez otrok. Naslov v upravi Večernika. 3933

Prodajo se večje la stavbene parcele
 sredi mesta Maribor ob najbolj prometni ulici. Naslov se nahaja v upravi »Večernika«. 3758

Hlev za dva ali pet konjev,
 primeren tudi za delavnico se odda v najem. Prodajo se tudi trije vozovi za izvoška. Vprašati v Betnavski c. 3. 3940

Sposobna miada poročenca
 brez otrok iščeta v Mariboru ali okolici dobro gostilno v najem. Posredovalci izključeni. Ponudbe pod »Januar« na upravo lista. 3954

Narodna noša,
 lepa, kompletna, na prodaj za 600 Din. Cvetlična ul. 25, vrata št. 6. 3965

Dotični gospod,
 ki je zamenjal v nedeljo, dne 28. t. m. zvečer v kavarni Bristol črno suknjo z žametnim ovratnikom se naproša, da isto vrne do 3. januarja 1931, ker se bo sicer uvedla preiskava. Suknja, ki je ostala v kavarni, ima monogram E. R., v žepu se nahaja robec z istim monogramom, volnene rokavice in ključ od hišnih vrat. 3964

Snežne čevlje
 Din 95.—, 105.—, 115.—, 129.—, 139.—, 149.—. Eksportna hiša »Luna«. XLVIII

Sobico z eno posteljo
 in električno lučjo oddam, Meljska cesta 64. 7936

Ple enine,
 vse vrste po meri in okusu ter vsa popravila izvršuje hitro in točno po najnižji ceni mehanična pletarna Javornik, Vojašniška ul. 2. Maribor. XXIV

Montblanc nalivna peresa.
 Po 5letnem študiju nam prinese Montblanc svoj najnovejši nalivni model s pritiskom. Papirnica Novak, Gosposka ulica. XXXV

Oglje,
 Melovšek, Tattenbachova 13, tel. 2457.

Opravična številka: E IX 4674/30
 10

Dražbeni oklic.

Dne 18. februarja 1931 ob 10 uri dopoldne bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga k. o. Močna vl. št. 80.

Cenilna vrednost: Din 1.045 33.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru, odd. IX.

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IX.,
 dne 19. decembra 1930.

Opravična številka: E IX 4848/30
 8

Dražbeni oklic.

Dne 11. februarja 1931 ob 11. uri dopoldne bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga k. o. Rošpah vlož. št. 274.

Cenilna vrednost: Din 39 231 10.

Vrednost pritikline: Din 2.750.—.

Najmanjši ponudek: Din 26 020 73

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru odd. IX.

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IX.,
 dne 13. decembra 1930.

Dražbeni oklic.

Dne 11. februarja 1931 ob 10 uri dop. bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga k. o. Slivniško Pohorje vlož. št. 19.

Cenilna vrednost: Din 169.609 50.

Vrednost pritikline: Din 12.550.—.

Najmanjši ponudek: Din 1 13 073 26.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru odd. IX.

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IX.,
 dne 13. decembra 1930.

NAJFINEJSI RUM

na debele!

KONJAK

In vse vrste likerjev i. t. d.

PRAVA SLIVOVKA

na drobno!

3824

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 9

TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV

Predno naročite mizarske izdelke, kot vrata, okna, mehko pohištvo itd., zahtevajte ponudbe od mizarskega podjetja

Mariborska lesna industrija
AL. DOMICELJ.

Koroška cesta 46, telefon 21-60

ki izdeluje vse tovrstne izdelke strokovno in po konkurenčnih cenah. Najnižje cene tudi za serijske izdelke.

Stalno na prodaj vse vrste rezanega lesa po dnevnih cenah. XXXIX

Vsem cenj. odjemalcem
želi veselo in srečno

Novo leto

1931

Pivovarna „UNION“ Maribor

Sivestrovo
v Indiji

je naslov velike zabave na Silvestrovo v dekorirani kavarni »JADRAN« s pestrim programom. V koncertnem delu sodelujejo člani tukajšnjega narodnega gledališča: gdična Udovičeva in g. Trbuho-
vič, za pravo indijsko razpoloženje polno smeja in šale pa bosta poskrbela naša poznana komičarja gg. Haraštovič in Pancer. Pojačeni orkester »Dali-
bora«. Vstopnine ni. 3927

Srečno in veselo Novo leto!

Kavarna

JULIANA TEMENT

Maribor

Glavni trg 3

Zimske nogavice,

rokavice, pletenine ter vse druge modne potrebščine v modni trgovini

Anton Paš,
Maribor, Slovenska ul. 4.

Sani
gugalne konie
razne igrake
najugodnejše
v galanterijski trgovini

Drago Rosina
Vetrinjska ulica 26

Inserirajte
v
„Večerniku“

Spominte se CMD!

Dobra gospodinja

si preskrbi svoje potrebščine za

Silvestrovo

najboljše in najcenejše pri trdki

Najcenejši nakup

OTROŠKE NOGAVICE od Din 5.— naprej; NOGAVICE Z OBROBKOM (Haferlsocken) od Din 10.— naprej; MOŠKE NOGAVICE od Din 4.50 naprej; DAMSKE NOGAVICE od Din 7.— naprej; DAMSKE FLOR-NOGAVICE od Din 12.— naprej; DAMSKE VOLNENE NOGAVICE od Din 18.— naprej; SVILENE NOGAVICE in NOGAVICE iz UMETNE SVILE v vseh barvah in cenah; SPODNJE MAJICE od Din 15.— do 25.— po velikosti; SPODNJE HLAČE od Din 15.— naprej; SVETERJI ZA OTROKE od dinarjev 35.— naprej; SVETERJI ZA DAME od dinarjev 60.— naprej; PLETENE DAMSKE OBLEKE od dinarjev 200.— naprej; DAMSKE ROKAVICE od dinarjev 14.— naprej; MOŠKE ROKAVICE od Din 16.— naprej itd. — Vrh tega največja izbira trikotaj, pletenin, perila, kravat, ovratnikov, vezenin, čok, svilenih trakov, toaletnih potrebščin, parfumerije po zelo nizkih cenah. — Specijalna razstava vseh otroških igrak in nakita za božična drevesca, Lastna pletarna in predtiskarija! — Prevzame entlanje, ažuriranje in vezenje!

Eksportna hiša LUNA, Maribor, Aleksandrova c. 19

Snežni čevlji - škornji - galoše!

Kdor reflektira na dobro, solidno blago — kupi samo originalno norveško garantirano blago

„ZNAMKE VIKING“

Vse vrste so toplo podložene!
Snežni čevlji od Din 148.— navzgor.

Samoprodaja za Maribor

J. Wa'dacherjev nasl. W. Wregg
Slovenska ulica 6

CELJSKA POSOJILNICA D. D.

podružnica Maribor

ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 11

Daje posojila in trgovske
kredite, sprejema vloge na
knjižice in na tekoči račun,
izvršuje vse bančne posle
najkulantneje

3812

Centrala Celje (Narodni dom)

ustanovljena leta 1882.

Lastna glavnica in rezerve nad Din 14,000.000

Najboljša pralnica ovratnikov je „Ideal“ Centrala: Frankopanova 7
Podružnica: Vetrinjska 9

Radio oddajna postaja Ljubljana

Najlepša zabava na Silvestrovo je radio-godba, katero Vam nudijo naši kvalitetni aparati

Naša reklamna prodaja, ki traja do 31. decembra 1930, obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

Enoelektronski aparat, kompleten, z elektronko, baterijami, antenskim materialom ter slušalko, za naplačilo Din 100.— ter osemkratno mesečno plačilo po Din 75.—

Troelektronski aparat »Reinartz«, z elektronkami, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom in antenskim materialom, za naplačilo Din 240.— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180.—

Štirielektronski aparat »Reinartz«, z elektronkami, akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, finim angleškim zvočnikom, C 27 in antenskim materialom za naplačilo Din 380.— ter dvanaestkratno mesečno plačilo po Din 280.—

RADIO-LJUBLJANA

podružnica Maribor, Aleksandrova c. 44

Vsem cenj. odjemalcem želimo srečno in veselo
NOVO LETO 1931

3935

TVRNIC
GLASBIL

MEINEL & HEROLD

nudi v priznani kakovosti:

Violine od	Din 55.—
Mandoline od	129.—
Gitare od	199.—
Ročne harmonike od	79.—
Gramofoni od	280.—

Prodajalna: Trg Svobode 6

SPREJMI TE

NOVO LETO Z GLASBO!

Spominjajte se CMD!

Vsem cenjenim gostom

SREČNO NOVO LETO

želi gostilna „BALON“

3920

Snežne čevlje

garantirano dobre vrste, ter raznovrstna

zimska oblačila

nudi po konkurenčni ceni

JAKOB LAH

Maribor, Glavni trg št. 2

Svojim cenj. gostom, prijateljem in
znancem želim veselo in srečno

Novo leto 1931

Obenem se priporočam še za
nadaljno naklonjenost in posete
ter na Novega leta dan vabim na
dober prigrizek in izborna kapljico

Gostilničarka Balkana

3919

Na Silvestrovo

v hotelu „OREL“ v vseh restavracijskih prostorih godba

Terasna kavarna celo noč odprta. Za obilen obisk se priporoča restavrat

ZEMLJIC.

3871

Srečno in veselo NOVO LETO

vsem cenjenim odjemalcem
želi

Adalbert Vicel

trgovina s kuhinjsko opremo
Maribor, Gosposka ul. 5

Srečno in veselo
novo leto

želi

I. Pregrad

veletrgovina **TRGOVSKI DOM**

V mojem od-
delku ostan-
kovprodajam

snežne čevlje

za dame znamke
„Wimpasing“ par **72 Din**

Franc Kormann, Maribor

Gosposka ul. 3

Hiša na prodaj.

V konkurzno maso tvrdke WELLE RUDOLF spadajoča hiša v Stu-
dencih, Aleksandrova cesta 43, s prostim stanovanjem, lokalom, gospo-
darskim poslopjem in vrtom, bo pri okr. sodišču v Mariboru 12. janu-
arja 1931 ob 10. uri v sobi št. 27, prodana. Cenilna vrednost 175.598 Din.

Tovarna na prodaj.

V isto konkurzno maso spadajoča opremljena tovarna mesnih izdel-
kov v Krčevini, s klavnico, prekajevalnico, hladilnico, delavnicami, skladišči in hlevi, s stanovanjsko hišo, vrtom in travnikom, bo pri istem so-
dišču 21. januarja 1931 ob 10. uri v sobi št. 27, prodana. Vse te nepre-
mičnine s pritliklinami so cenjene na 2.743.699 Din. Natančnejše podatke
da konkurzni upravitelj

3934

dr. Lipold Franjo, odvetnik, Maribor, Cankarjeva 1.

Povodom opustitve trgovine

z mešanim blagom, se tem potom zahva-
ljujem cenj. odjemalcem za izkazano mi
naklonjenost in zaupanje ter želim ob tej
priliki »Srečno in veselo novo leto!«

Franc Kaučič, Maribor

Gosposka ulica 40